

a. šalčiai.
teka 7:12, leidžiasi 4:21

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1729 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60603
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

LVIII

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Penktadienis, Gruodžio-December 17 d., 1971 m.

Kaina 15c

253

RYTŲ PAKISTANO VALDŽIA KAPITULIAVO

LENKŲ DARBININKAI IŠSIKOVOJO RESNES DARBO SĄLYGAS, ALGAS

Metai nuo Lenkijos darbininkų sukilimo
DYNIA. — Antradienį suėjo metai nuo Lenkijos darbininkų Gdanskio, Stettino laivų dirbtuvėse. Darbininkai su savo streiką ir pasileido į gatves degindami komunistų partijos valdžios įstaigas. Riaušėse žuvo 45 asmenys, 1,600 buvo sužeisti ir apie 3,000 suimti. Darbininkai tačiau išsikovojo pagerinimų ir nuvertė Gomulkos vyriausybę. Šiandien Gdanskio partijos rūmai jau atstatyti, krautuvės privežtos įvairių rūšių uosto darbininkai su pasitenkinimu kalba apie pagarintas sąlygas.

utinis lenkų kompartijos komiteto posėdis išmetė išbuirio ir buvusį premjerą Gierke, kuris streikuojančių darbininkams pasakė labai griežta, grasinančia. Centro komitete apie ra nauji žmonės, Gierke ir Gdynioje žmonės priėmė. Riaušių pasekose Gdanskio kapinėse, kur apie turi užrašus "tragiško gruodžio 17 d. 1970 m."

dijoj po darbininkų sukilimą darbininkų algas pa-5%, tačiau Stettine, Gdynioje Gdanske algos buvo pa-30%. Čia darbininkai gaus 3,000 zlotų per mėnesį ir ma apie 400 zlotų bonusų. inkai neleido partijai nu-buvusio streiko vadų, gal, jie dar išsikovojo sau ius darbus. Darbininkai irbtuvėse pastatė valdžiai 1,000 įvairių reikalavimų, eik visi jie buvo paten-Kiti, kurių išsprendimui daugiau laiko, kaip nau-tytatybai, irgi skubiai ni.

asko darbininkai Visu jų dieną buvo susirinkę nes pagerbti savo žuvusių. Partija nieko darbinin-nesakė, kai jie degė žva-ir dėjo geleis.

cijos darbininkai yra pa-ty pasikeitimais centri-ldžioje. Naujasis partijos stebėjo kintantį daktarą užmari-antį pacientą senų kinų būdu — adatų smaigstymu ir tam tik-ras kūno vietas. Nutarta to-liau studijuoti šį būdą, pasikvie-čiant specialistus iš Kinijos.

ČIKAGA. — Keli cigarečių pirkėjai Čikagoje padavė į teis-
mą miesto tarybą, kuri pakelia
cigarečių mokesčius. Prie pirklių
prisidėjo ir vienas rūkiorius.

WASHINGTONAS. — JAV
vyriausybė supirko Illinois, Iowa,
Kansas ir Nebraska javų rinko-
se 1.4 milijonus bušelių kuku-
rūzų, norėdama padėti ūkinin-
kams, kurie šiemet jų daug už-
augino.

ČIKAGA. — Kojinio futbo-
lo rungtynėse graikų komandos
treneris revolveriu pagrasino ge-
riausiam kroatų žaidėjui: "Jūs
geriau šiu rungtynių nelaimė-
kite!" Policija graikų trenerį
Steve Pappas suėmė už nelegalų
ginklo naudojimą.

LONDONAS. — Britanija pa-
skelbė, kad Libija yra pašalina-
ma iš sterlingo svoro grupės,
nes ji atsiėmė savo pinigų iš
Londono bankų.

išsiųstas į jo pasirinktą šalį. Kol
šitoks sprendimas bus pasiek-
tas, Komisaras prašomas įsikiš-
ti, kad jo kalinimo sąlygos būtų
palengvintos. Paskutinėmis ži-
niomis Simas Kudirka yra lai-
komas koncentracijos stovyk-
loje Potmoje.

IŠ VISO PASAULIO

MASKVA. — Sovietų "Prav-
da" kritikavo Ameriką ir Brita-
niją, kad šios stato kliūtis Euro-
pos saugumo konferencijai, re-
ikalaujamos derybų tarp kari-
nių blokų, siekdamas sudaryti
prieš sovietus vieningą bendrą
liniją. Sovietai siūlo visus klau-
simus ir blokų kariuomenės su-
mažinimą, svarstyti pačioje sau-
gumo konferencijoje.

WASHINGTONAS. — Sena-
torius Robert Taft Jr. iš Ohio
pasiūlė senatė amnestijos įsta-
tymą, kuris dovanotų visiems
jauniems amerikiečiams, neju-
siams į kariuomenę ar išbėgu-
siams į svetimus kraštus, jų lau-
kiančias bausmes. Šis įstaty-
mas neličia dezertyrų, kurie pa-
bėgo jau iš kariuomenės.

LONDONAS. — Britanijos
parlamentas patvirtino naujas
algas karalienei ir jos šeimos na-
riams. Darbo partijos atstovas
Hamilton piktai kritikavo šiuos
pakėlimus, sukeldamas skandalą
parlamente, kai jis karalienę Mo-
tiną pavadino pensininke, o prin-
cesę Margaritą — išlaikoma mo-
terimi. "Tiesa, karalienė Mo-
tina visada gražiai šypsosi, ta-
čiau, jei mano žmona gautų to-
kią algą, ji niekad nesustotų
kvatėjusi", pareiškė darbietis
atstovas.

NEW YORKAS. — Grupė gy-
dytojų, anesteziologų specialistų,
stebėjo kintantį daktarą užmari-
nantį pacientą senų kinų būdu
— adatų smaigstymu ir tam tik-
ras kūno vietas. Nutarta to-
liau studijuoti šį būdą, pasikvie-
čiant specialistus iš Kinijos.

ČIKAGA. — Keli cigarečių
pirkėjai Čikagoje padavė į teis-
mą miesto tarybą, kuri pakelia
cigarečių mokesčius. Prie pirklių
prisidėjo ir vienas rūkiorius.

WASHINGTONAS. — JAV
vyriausybė supirko Illinois, Iowa,
Kansas ir Nebraska javų rinko-
se 1.4 milijonus bušelių kuku-
rūzų, norėdama padėti ūkinin-
kams, kurie šiemet jų daug už-
augino.

ČIKAGA. — Kojinio futbo-
lo rungtynėse graikų komandos
treneris revolveriu pagrasino ge-
riausiam kroatų žaidėjui: "Jūs
geriau šiu rungtynių nelaimė-
kite!" Policija graikų trenerį
Steve Pappas suėmė už nelegalų
ginklo naudojimą.

LONDONAS. — Britanija pa-
skelbė, kad Libija yra pašalina-
ma iš sterlingo svoro grupės,
nes ji atsiėmė savo pinigų iš
Londono bankų.

išsiųstas į jo pasirinktą šalį. Kol
šitoks sprendimas bus pasiek-
tas, Komisaras prašomas įsikiš-
ti, kad jo kalinimo sąlygos būtų
palengvintos. Paskutinėmis ži-
niomis Simas Kudirka yra lai-
komas koncentracijos stovyk-
loje Potmoje.

Karas Rytų Pakistane milijonus žmonių išvarė iš namų. Daug pabėgėlių atsikūrė kaimyninėje Indijoje. Kiti ieško saugios vietos laukuose ir džiunglėse.

JAV SUTINKA NUVERTINTI DOLERĮ

WASHINGTONAS. — Prezidentas Nixonas su savo pata-
rėjais Azorų salose padarė netikėtą nuolaidą Prancūzijos prezi-
dentui Pompidou, pažadėdamas nuvertinti dolerį. Dar antradi-
nio rytą buvo kalbama, kad dolerio Amerika nenuvertins. Panašiai
pasakė ir išdo sekretorius Connally. Paskutinį kartą Amerika
nuvertino dolerį 1934 metais po depresijos. Šią žinią paskelbus
bendrume pasitarimų komunikate, dolerio vertė tuoj nukrito lais-
vojo pasaulio biržose: Tokijo, Ciuricho, Romos, Paryžiaus, Frank-
furto, Londono ir Paryžiaus bankuose.

Kongrese ši žinia buvo priim-
ta su pasitenkinimu, nes prezi-
dentas iš Prancūzijos išsiderėjo
pažadą padėti suderinti dolerio
vertę su kitų valiutų vertė-
mis.

Dolerio nuvertinimas nepa-
kenks Amerikos viduje dolerio
perkamajai galiai, tačiau flo-
leris galės mažiau pirkti užsie-
niuose, todėl importuojamos pre-
kės pabrangs. Nukentės ir ame-
rikiečių turistai, kurie užsienio-
se daugiau už viską mokės. Ki-
tos valstybės turės pakelti savo
valiutos vertę, ypač Japonija ir
Vokietija. Pasaulio svarbiosioms
valiutoms iš naujo sutvarkius
jų tarpusavio vertės klausimus,
gali pagyvėti Amerikos ekspor-
tai, prekių gamyba Amerikoje
ir sumažėti bedarbių skaičius.
Užsienio prekybos: automobilių,
užsienio gerimai Amerikoje gali
pabrangti. Laukiama, kad visa
eilė valstybių, sekdamas Ame-
rikos pavyzdžiu irgi nuvertins
savo valiutas.

Šis dolerio nuvertinimas laiko-
mas "formaliu" nuvertinimu, nes
praktiškai dolerio vertė visoje
eilėje valstybių nukrito, kai tos
valstybės paleido savo valiutą
laivai "plakioti" rinkoje. Ypač
pakilo japonų jena. Dolerio ver-
tė po rugpjūčio 15 d. presiden-
to naujos ekonominės politikos
paskelbimo nukrito vidutiniškai
5.5%. Santykių su japonų je-
na dolerio vertė nukrito 11%.

Dolerio nuvertinimas prak-
tiškai pakels ir aukso vertę. Bir-
žose jau dabar už unciją aukso
mokama apie 43.50 dol., nors
"oficiali" aukso kaina yra 35
dol. už unciją

Rado naują žibalo šaltinį

RIYADH. — Saudi Arabija
paskelbė, kad buvo rasti nauji,
labai dideli žibalo šaltiniai, ku-
rie gali prilygti garsiam Ghawa-
ro žibalo laukui, didžiausiam vi-
same pasaulyje, dar turinčiam
80 milijardų statinių žibalo.

Naujas šaltinis rastas Aram-
co bendrovės apie 80 mylių piet-
ryčius nuo Riyadho, Saudi Ara-
bijos sostinės.

Turkijos kariai išpejo politikus

ISTANBULAS. — Turkijos
kariuomenės vadai po dviejų vy-
riausybės krizių parašė raštus
visoms politinėms Turkijos par-
tijoms. Raštus pasirašė prezi-
dentas Sunay, buvęs kariuome-
nės štabo viršininkas. Partijoms
aiškiai pasakoma užmiršti visus
skirtumus tarp partijų ir be jo-
kių trukdymų pravesti nurody-
tas reformas.

Prezidento atsiųstame refor-
mų sąrašė yra: žemės reformos
įstatymas, švietimo reforma,
mokesčių, teisingumo įstatymų
reformos. Nurodoma, kurias
pramonės šakas reikėtų naciona-
lizuoti ir kaip reikėtų pakeisti
rinkimų, partijų, parlamento
procedūros nuostatus.

Kariuomenės vadovybė iki šiol
buvo kantri, tačiau nurodoma,
kad ateityje įvairūs politiniai
manevrai ir trukdymai vyriausy-
bei gali privesti prie karinės dik-
taturos.

Lenkų reformos žemės ūkyje

VARSUVA. — Nauja Lenkijos
vyriausybė pradėjo išduoti savo
ūkininkams jų žemės nuosavy-
bės dokumentus. Lenkijoje yra
3.5 milijonai privačių ūkinin-
kų, kurie dirba žemę savo tėvų
ir senelių ūkiuose, tačiau iki šiol
Lenkija, kaip ir kitos komunis-
tinės valstybės, skelbė, kad "vi-
sa žemė priklauso valstybei".
Praktiškai valdžia nesikišdavo į
privatus ūkius. Jie turėdavo
tik atiduoti valstybei duokles,
už kurias gaudavo menkesnes
kainas, negu mokamos laisvoje
rinkoje.

Naujos žemės ūkio reformos
numato panaikinti priverstinis
duokles valdžiai. Ūkininkai ga-
lės auginti, ką nori ir parduoti
savo produktus už normalią
kainą. Valdžia tačiau padidina
ūkininkams žemės mokesčius.
Vyriausybė apskaičiavo, kad pa-
liktas savo nuožūrai ūkininkas,
nors ir nepristatydamas valdžiai
produktų, pagamins daugiau,
jei turės ekonominį motyvą —
pelną. Šiomis reformomis lenkų
valdžiai žengia dar vieną žingsnį
į "pragmatiską socializmą".

Lenkijos ūkininkų dalia nėra
lengva. Jiems trūksta ūkio ma-
šinų, todėl Lenkijoje dar yra 2.5
milijonų arklų. Daug ūkių ne-
turi šulinių — net ketvirtada-
lis visų ūkių. Privatus ūkinin-
kai turi mokėti už traktorius
daug brangiau, negu moka val-

INDIJOS DALINIAI DACCOS MIESTE

NEW DELHI. — Indijos premjerė Indira Gandhi parlamen-
te paskelbė, kad Pakistano karinė valdžia Rytų Pakistane be sąly-
gų pasidavė Indijos kariuomenei ir ši jau užėmė Daccos miestą.
Pasidavimo ceremonijas atliko Pakistano 36-tos divizijos vadas,
pasiduodamas pirmojo Indijos dalinio, įžengusio į Daccą, vadui.
Premjerė Gandhi pabrėžė, kad Indijos kareiviai nepasileiks Ben-
galijoje ilgiau, negu yra reikalinga. Indijos kariuomenės rytinio
fronto štabo viršininkas gen. Jacob atskrido į Daccą prižiūrėti
pakistaniečių kareivių nuginklavimo.

Indų kariuomenė gerai organizuota

NEW DELHI. — Užsienio ste-
bėtojai prisipažįsta nesitikėję iš
Indijos kariuomenės tokių žygių
kaip Rytų Pakistano užkari-
avimas per tokį trumpą lai-
ką. Karinė vadovybė parodžiusi
gerai koordinuotą, aukšto lygio
planavimą.

Nurodoma, kad Indijos ka-
riuomenė yra sudaryta iš sava-
norių, kurie stoja kariuomenėn,
nes čia gyvenimas lengvesnis už
civilinį. Kareivis gauna dides-
nes algas už paprastų darbinin-
kų. Per metus jis paleidžiamas
dvim mėnesiam atostogų. Ka-
rininkai Indijoje yra aukšto ly-
gio, gerai apmokyti. Britų ka-
riuomenės pavyzdžiu, pulkai ir
brigados yra sudaromi iš atski-
rų vietovių kareivių. Garsiausi
yra Gurkha šauliai, Pundžabo
pulkas, Sikhų lengvieji pėstinin-
kai, Madras pulkas, Rajputano
šauliai ir pan.

Skirtumas tarp karininkų ir
kareivių, nors Indija save laiko
socialistine šalimi, yra labai di-
delis. Karininkai tarp savęs ka-
lba angliškai, vadina vieni ki-
tus "džentelmenais", o kareivius
vadina "mūsų vaikinais". Karei-
vis, kaip ir britų laikais, ir ka-
rininką kreipiasi — "sahib".

Pakistane irgi yra narsių ka-
reivių, tačiau jų tarpe raštingų
yra tik 8% Pakistano kareivis
pasitiki daugiausia religija ir
Alachu. Žuvę kareiviai eina tie-
siog į rojų — moko musulmonų
tikėjimas. Kareiviai irgi visi sa-
vanoriai, tačiau kareiviai yra
menkiau aprūpinti už Indijos ka-
reivius.

Ir Filipinai keičia savo politiką

MANILA. — Filipinai, kol
nepalaikė ryšių su komunistų
valdomomis valstybėmis, tačiau
dabar paskelbta, kad greit bus
užmegzti diplomatiniai santy-
kiai su Rytų Europos kai kurio-
mis valstybėmis ir pradėta su
jomis prekiauti. Filipinų pasiun-
tiniai jau lankėsi Jugoslavijoje
ir Čekoslovakijoje. Bandyta pre-
kiauti su Rumunija, Lenkija ir
Bulgarija.

Filipinai kol kas nesirengia
keisti santykių su Kinija ar So-
vietų Sąjunga. Komunistų par-
tija Filipinuose yra uždrausta.
Filipinams, tačiau reikia rinkų
ir biznio, todėl nutarta gerinti
santykius ir su komunistinėms
šalimis.

tybiniai ūkiai. Nejmanoma gau-
ti mašinų dalių, padangų.

Nežiūrint sunkumų, Lenki-
jos privatus ūkiai proporcingai
pagamina daug daugiau maisto
produktų už valstybinius ūkius.
Valdžia tikisi, kad gavę nuosa-
vybės dokumentus ir atleisti nuo
priverstinių duoklių, ūkininkai
pagamins dar daugiau.

Užvakar paskelbtas Indijos
ultimatumas Pakistano vado bu-
vo priimtas pusę valandos prieš
jam pasibaigiant. Indija buvo
sustabdžiusi miesto bombardavi-
mą 16-kai valandų.

Tuo tarpu, Amerikos karo lai-
vyno grupė su lėktuvnešiu "En-
terprise" ir 2,000 marinų jau
atplaukė į Bengalijos įlanką. In-
dija protestuoja prieš laivyno at-
siuntimą. Bijoma, kad ameri-
kiečiai neimtų išsikelti į krantą
ir nepradėtų išgubenti pakista-
niečių kareivių. Daccoje dar
yra 182 amerikiečiai, kuriuos
galėtų į laivus perkelti Ameri-
kos helikopterai iš laivo "Tri-
poli". Amerikos vyriausybė nie-
ko neskelbia apie laivyno tikslus.

Indijoje nuotakis prieš Ame-
riką vis blogėja. Taxi šoferiai
atsako amerikiečius pavėžti.
Buvęs Indijos ambasadorius Wa-
šingtone pasitraukė iš Indijos-
Amerikos draugijos. Parlamente
atstovai siūlo nuskandinti Ame-
rikos laivus Bengalijos įlankoje.
Indijos miestuose kasdien degi-
namos Amerikos vėliavos ir pre-
zidento Nixono iškamšos.

Pasaulio, sostinės jau kalba-
ma, kas ši kara laimėjo ir kas
— pralaimėjo. Indija yra di-
džiausia laimėtoja. Premjerė
Gandhi iš anksto perspėjo pasau-
lį, kaip ji darys ir tą padarė. Ji
gerai apskaičiavo karinę ir po-
litinę padėtį. Sovietų Sąjunga
nuo pat karo pradžios rėmė In-
diją ir todėl irgi yra laimėju-
sųjų skaičiuje. Pakistanas pra-
lošė savo rytinę provinciją ir da-
bar bus tik 55 milijonų neturin-
tinga valstybė, negalinti nė iš to-
lo lygintis su Indijos milžinu.
Kinija diplomatiškai pralaimėjo,
parodžiusi, kad ji neremia laisvės
trokštančių tautų kaip bengala-
lai, bet remia karinius Pakistano
diktatorius. Amerika irgi rėmė
pralaimėtojus — Pakistaną, iš
kurio ji nieko negali laukti. Ame-
rika neišgelbėjo Pakistano iš pa-
niekinančio pralaimėjimo. Toje
Azijos dalyje sovietų įtaka su-
stiprėjo, o Amerikos — sumažė-
jo. Nei Indija, nei Pakistanas ne-
turi už ką būti Amerikai dė-
kingi.

Po karo veiksmų ir skerdynių
Amerikai vėl teks siūsti maistą
ir kitą paramą nukentėjusiems
Azijos gyventojams, ypač nau-
jai Bengalijos valstybei.

Pradės reguliuoti medicinos kainas

WASHINGTONAS. — Kainų
komisija nutarė reguliuoti ir
medicinos patarnavimų kainas,
kurios praityje nemažai pris-
sidėjo prie infliacijos Ameriko-
je. Komisija pranešė, kad ligo-
ninių kainų kilimas negalės bū-
ti didesnis kaip 6%, o gydytojų
honorarai negalės kilti daugiau
kaip 2.5%. Šiuo metu medicinos
kainos kyla po 12.9% kasmet.
Ligoninėms ir daktarams teks
sudaryti patarnavimų kainoraš-
tį, kuriamė matytųsi bet kurie
kainų pakitimai. Medicinos kai-
nų priežiūrą vykdys mokesčių
inspekcijos įstaigos.

TVIRTA SVEIKATA - PASTOVI LAIME

Kūno, proto ir jausmų darnos pagrindai

Naujausių mokslo žinių populiarus perteikimas

JONAS ADOMAVICIUS, M. D.

REIKIAMA GLOBA MIRŠTANTIEMS

Nekenkime net ir tada, kai padėti negalime.
Žmonišką medicinos reikalavimą

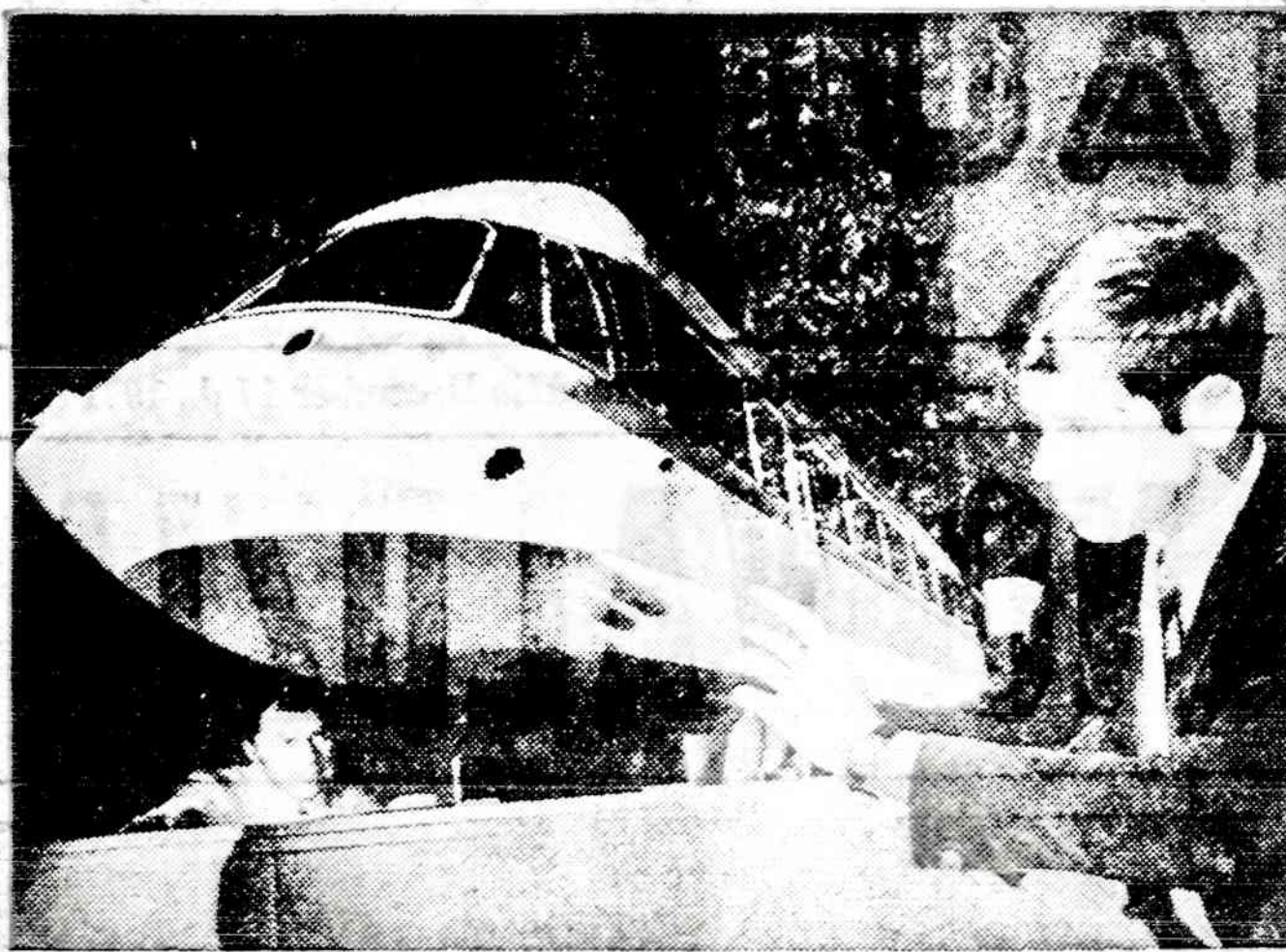
Kalėdų laike daug kalbama apie su žmogaus gimimu susijusius dalykus. Negerai, kad per daug užmirštama kita žmogaus gyvenimo dalis — jo atskyrimas iš mūsų tarpo. Kaip gimstant žmogui negalima jam kenkti, jį labiau jį žudyti, taip nevalia žmogaus apleisti jo gyvenimo keliui siaurėjant iki visiško pranykimo. Nors ir ne galima kartais pratesti žmogaus gyvenimo, — vis vien reikia visą laiką žmogui lengvinti visais galimais būdais jo kančias.

Žmogaus gyvenimo pabaigą apima ne tik jo merdėjimą lovoje, bet ir visą eilę nekeičiamų įvykių ligos eigoje, kada pats gyvenimas darosi nemalonus ir mirtis tampa neišvengiama. Tokiais laikotarpiais gydytojo uždavinys yra sumažinti ligos simptomus ir lengvinti kančias, įskaitant ir dvasinę įtampą. Taip jis žmogui elgiasi vietoj beprasmių žmogaus gyvenimo pratęsimui pastangų dėjimo.

Kiekvienas gimsta, gyvena ir miršta savitai

Anglijos gydytojas J. R. Caldwell, gyvenęs Newick, Sussex, peržiūrėjo ir sugrupavo mirusio šimto savo praktikos pacientų, kreipdamas dėmesį į savitą jų iš šio pasaulio atsiskyrimą. Jis atkreipė dėmesį į sekančius su žmogaus mirtimi susijusius dalykus. Minėtoji grupė žmonės mirė, sulaukę vidutiniai imant 77 metų amžių. Vyrų mirties amžiaus vidurkis — 72, moterų — 79. Du seniausieji — vienas vyras ir viena moteris — buvo sulaukę po 96 metų. Jauniausia mirus buvo 41 metų moteriškė.

Moterys stipriau laikosi už gyvenimo siūlo negu vyrai. Taip tvirtina minėtas gydytojas. Jos senesnio amžiaus sulaukia negu vyrai. Tai viena. Antra, jų paskutinioji liga — ar tai namie, ar ligoninėje, vidutiniai tęsiasi septynis metus, gi pas vyrą — tik penkis. Paskutinioji gyvenimo scena moterims už-

Vakary Vokietijos konstruktoriai bando naują masinio transporto vagoną, kuris skrieja virš geležinių bėgių, varomas stiprių elektro-magnetinių srovių.

trunka 70 dienų, vyrams — tik pusę tiek: 26 dienas.

Gyvingumui moterys pralenkia vyrus

Vienos seniems žmonėms ilgalaikiam gulėjimui skirtos ligoninės daviniai remiantis su-sekta sekantis moteriškų gyvas-tungumo pranašumas prieš vyrus. Minėto pobūdžio ligoninėje 1948 metais gulėjo 48 vyrai ir 52 moteriškos. Taigi abiejų lyčių ten buvo beveik lygus skaičius pradžioje. Po ketvirtiesio šimt-mečio — po 24 metų — 1971 me-tais ten vyrų buvo tik 12, o mo-terų 85. Ar tai rodytų, kad di-desnis moterų skaičius sulau-kia gilesnės senatvės? Minėtas gydytojas tvirtina, kad tų vy-rų, kurie buvo vedę jaunesnes žmonas, pastarosios turi dar gy-vo ir jas prižiūrinčius asmenis. Pirmieji vyrams mirus — anos ištekančios net po kelis kartus, kol jos pirmojo vyro likimo su-silaukia.

Ne visi vengia staigios mirties

Pagyvenusieji žmonės geriau veli ja numirti staiga, negu ilgą kančias kentėti juos baigiančios ligos susilaukus. Ilgas sunkus sirgimas, intensyvi priežiūra ir įvairios mirtinos ligos kompli-kacijos labai išvargina žmogų. Seniau suplikacijose žmonės meldė Dievą apsaugot juos nuo staigios ir netikėtos mirties. Tai buvo dvasiškų nuteiktieji, kad galėtų pasirengti mirčiai — dan-gaus karalystei. Šiandien žmo-gus raginamas taip savo asme-nybę, savus jausmus sutvarkyti, kad jis pajęgtų žmoniškai gy-venti, staigios mirties senatvė-jie nebijoti. Dirbti reikia taip, kad tarsi gyventum du šimtus metų, o gyventi — žmoniškai elgtis — reikia taip, tarsi šioj valandoj mirtum. Štai ir yra kiekvienam iš mūsų gyvenimo rodiklis. Pats žmogaus gyve-nimas turi būti bet kokiam neti-kėtumui pasirengimas. Tai pro-filaktika — tai geriausias už-tikrinimas sau čionykščio ir te-nykščio, jei norit, gyvenimo, tokio jo, kaip Tvėrėjas ir žmo-gus pageidauja. Dabartiniam žmogui iškolinis veidmainišku-mas tampa vis daugiau svetimu: žmogus gyvendavo kitus skriaus-damas, nuolat šventus ir kito-kius karus palaikydamas, o tik paskutinėje valandėlėje prieš akis amžiams užmerkdamas — dažnai nesąmoningas būdamas "sakramentus priėmęs — su Dievu susitaikęs..." buvo laiko-mas teisingu, doru, sugrįžusiu į dorą gyvenimą asmeniu. Rei-

kia dabar visiems nusiteikti sa-vas asmenybes ir savų vaikų jausmus taip sutvarkyti, kad mes per visą savo gyvenimą pa-jęgtume liautis žaigė visokio laipsnio karais; tiek savyje, tiek šeimoje, tiek su kaimynais bei su visais kitais ant žemės žmo-nėmis. Dabar labiausiai pamėg-tas žmogaus žaidimas — karas tik tada laisvas ant šios žemės, kai aš, tamsta ir kiekvienas ki-tas nusiteiksime tapti žmogaus vardo vertais asmenimis savais darbais, o ne žodžiais bei paža-dais ar kokiais ten dirbtinumais, ritualais, patepimais bei kitais kitokiais prietaisais bei įpročiais.

Su šiomis Kristaus gimimo šventėmis kiekvienas iš mūsų turime nusiteikti atgimti į tikrą žmogų savais jausmais: turime stengtis, gydytojų talkinami, įžiebtį savyje jausmų gerėjimo liespėlę — žarijėlę.

Mirtinos ligos komplikacijos

Priešmirtinis sąmonės nusto-jimas tęsiasi vidutiniai tris va-landas. Atlikti stebėjimai Lon-dono Middlesex ligoninėje patvir-tina, kad 61% merdėjančių pa-cientų esti nesąmoningi virš še-šių valandų, 11% tokių paci-entų be sąmonės merdėja virš dviejų savaitų, kol akis am-žiams užmerkia. Gali būti, kad toks ilgas merdėjimas tų pa-cientų priklausė nuo didelių pa-stangų pacientų gyvybės palaik-ymui minėtoje ligoninėje.

Mirštančiajam kančių lengvinimas

Beveik neurime mokslisų pa-lyginimų mirštančiųjų kančių prieš 50 metų kentėtų su dabar-tinėmis tokių žmonių kančiomis. Skausmus, baiminimąsi ir nepa-togumus mirštančiajai lygiai kentė 1920 m., kaip ir dabar kad jie kenčia. Tiesa, šiais lai-kais nauji skausmą raminantie-ji vaistai, trankvilizatoriai, mie-gui vaistai ir narkotikai įgali-na gydytoją skmingiau leng-vinti mirštančiajam negeroves. Naujausi tyrimai tvirtina, kad net 58% visų mirštančiųjų ap-turti ramiai ir neskausmingą mir-tį.

Buvo laikai, kada senesniųjų mirdavo plaučių uždegimu. Už-tai garsusis gydytojas William Osler tvirtindavo, kad plaučių uždegimas yra pagyvenusiojo draugas. Dabar daugiau senes-niųjų miršta vėžiu, skleroze ir jos komplikacijomis.

Senesniams vaistų įteikimas

Minėtas gyd. Caldwell tvir-tina, kad senesnieji pakelia vais-tus skystam pavidale negu tab-letes. Pastarosios gali jų bur-noje būti laikomos ar išspiau-namos. Patikimiausias ir veik-liausias vaistų senesniems įda-vimas yra injekcijos po oda ar į raumenis — tikras esi, kad vaistas greičiau susigers į krau-ją. Nepamirštinės ir žvakutės — supozitorijos. Tai labai ge-ras būdas vaistus teikti tam tik-ras atvejais, pvz, nuo dusulio ar skausmo.

Vienas dažniausių merdėjan-čiam negerumų atsiranda dėl vi-durių užsikimšimo kieta mėšlu (fecal impaction). Tokie žmo-nės gauna vidurių skausmus,

ima vėmti ir jiems ima skys-čiai sunktis iš mėšlinės. Nors viduriai esti mėšlo sukietėjusio-mis masėmis užkimšti, bet pro tarpus sujudintų žarnų sekre-tas sunkiasi lauk. Čia atsakan-čių vaistų žvakutės (supposito-ry) yra veiksmingiausias gydy-mas, šalia su pirštais tokio su-kietėjimo pašalinimo.

Džiūvimas burnos ir liežuvio labai vargina ligonį-senelį. Ne-gailėtina tokiems pacientams skystčių. Juos galima duoti, į veną leisti bei klizmos pavidale teikti. Galima duoti gerti taip vadinamas kokteilis: jis turi sa-vo sudėtyje morfiliaus, codeino, krupniko (gin) ir medaus. Vais-tų nuo skausmų teikimas ir daž-nas ligonio girdymas vandeniu bei vaisių sūka yra didelio ga-ilestingumo ženklas taip dažnai dabar neparodomas. Gailestin-goji sesuo ir gydytojas neturi laukti, kol ligonis ims šaukti iš skausmo ar kol jis ims liežu-vio neapversti iš skystčių stokos. Geras slaugymas mirštančiajam yra didelė paguoda.

Psichologinė mirštančiajam pagalba

Dabar dažniausiai psichologi-nė pagalba mirštančiajam su-prantama kaip religinis patarna-vimas. Tikinčiajam tai svarbus ir reikalingas dalykas. Bet reikia atsižvelgti ir į netikinčiojo mirš-tančiojo reikalus — reikia jam psichologinės pagalbos. Tai tas pats, kaip ir religė globa, tik ki-tokiu — dažnai veiksmingesniu būdu suteikiama. Turėtų liau-tis dabartinis mirštančiųjų se-nelių gėsdinimas artima mirti-mi ir iš jo išprašymas palikimo, pinigų... nuskriaudžiant mirštan-čiojo artimuosius. Žinomi atsi-tikimai, kada iš pusiau sąmonin-gos senutės buvo klebonui iš-gauti dviejų aukštų namai, o kamendoriui aštuoni tūkstantiai žaliukų, paliekant mirštančiosios seserį varge. Tokia "dvasi-

nė pagalba" turi tuštąjau liau-tis. Visi, nė vieno neišskiriant mes turime savo darbu užsidir-bti sau pragyvenimą.

Reikia visiems jausmais ka-lėdiškai subręsti, tik tada mes pajėgsime eiti laimės teikti la-biausiai apleistiems seneliams, įskaitant ir mirštančiuosius.

Išvada. Žmoniškime vi-si kalėdinių nuotaikų paskatinti, kad pajėgtume labiausiai reika-lingiams suteikti svarbią paguo-dą: dvasinį nusiramimą be jo-kių išskaidymų bei sukčia-vimų.

Pasiskaityti: Medical World, News, Dezember 10, 1971.

SKAITYK PAŲS IR PARAGINQ
KITUS SKAITYTI
NAUJ IENAS

APLANKYS KASDIENĄ...

Visuomenei ir paskiram asmeniui "Naujienos" dabar yra reikalingesnės, kaip bet kada...

Todėl Kalėdų ar Naujų Metų proga "Naujienų" prenumerata yra ideali ir prasminga dovana tė-vams, vaikams, giminėms, draugams, kaimynams, pažįstamiems, seneliams ir kitiems.

"Naujienos" padės Jums išlaikyti giminės ar bičiulių artu-ną nežiūrint nuotolių ir bus ištikimu ryšininku visai išeivi-jai, kovojančiai už savo krašto laisvę.

PRASOME NAUDOTIS PATOGIA UZSAKYMO FORMA

Siunčiu \$22.00. Prašau siuntinėti "Naujienas" kaip Kalė-dinę dovaną metams (pusė metų \$12.00).

VARDAS, PAVARDE _____
NR. IR GATVĖ _____
MIESTAS _____ VALST. _____
ZIP CODE _____
Siuntėjo Pavardė, Vardas _____
Adresas: _____

A lot of Americans are suffering from withdrawal symptoms.

What's wrong?
You're making more money than you ever have.
But every time you plan on putting money into your savings, you end up withdrawing some.
Maybe you're buying too many little things you don't really need. Little here, little there. After awhile it adds up.
You know, that's just the theory behind the Payroll Savings Plan. You sign up where you work, and they set a little aside from each paycheck and use it to buy U.S. Savings Bonds. You don't really miss the money that way... and before you know it, you've got a nest egg that's really worth something.
And now there's a bonus interest rate on all U.S. Savings Bonds—

for E Bonds, 5 1/2% when held to maturity of 5 years, 10 months (4% the first year). That extra 1/2% payable as a bonus at maturity, applies to all Bonds issued since June 1, 1970... with a comparable improvement for all older Bonds.
The Payroll Savings Plan. A great way to save a little here, a little there and end up with a bankroll.

Bonds are safe. If lost, stolen, or destroyed, we replace them. When needed, they can be cashed at your bank. Tax may be deferred until redemption. And always remember, Bonds are a prudent way to save.

Take stock in America.

Now Bonds pay a bonus at maturity.

NAUJ IENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

Prof. Vaclovo Biržiškos

SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 psl. Abu tomai minkštuose viršeliuose parduodami už \$4.00, o kiutuose viršeliuose už \$6.00.

Abi knygas gausite, jei pinigų pasiųsite tokiu adresu:

NAUJ IENOS

1739 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois

J. AUGUSTAITIS

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA

154 psl. knyga. Kaina \$1.50

Nei vienas žmogus, noris pažinti nepriklausomos Lietuvos ir Antano Smetonos valdymo laikotarpį, negalės apsieiti be J. Augustaitio paraštos studijos. Ši knyga būtina kiekvienam, norinčiam pažinti ne-tolimą Lietuvos praeitį. Lietuvoje gyvenusieji ir Smetonos valdymo laikotarpį pažįstantieji žmonės tvirtina, kad J. Augustaitis teisingiau-siai ir tiksliausiai aprašė ir įvertino Antano Smetonos veiklą.

J. Augustaitio knyga galima gauti "Naujienose" darbo valandomis. Kas negali užteiti i "Naujienas", tai prašomas persiųsti \$1.50 čeki arba Money Order, pridėdam 20 c. persiuntimui paštu, tokiu adresu:

NAUJ IENOS

1739 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

Gavę pinigų, tuojau knyga pasiusime.

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuos bet kokią knygų spintą ar lentyną:

- K. Bielinis, PENKTIJŲ METAI, gražiai įrišta, 592 psl. \$6.00
- K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrišta, 464 psl. \$6.00
- Prof. Vaclovo Biržiška, ALEKSANDRYNAS, I tomas, gražiai įrišta, 431 psl. \$7.50
- Prof. Vaclovo Biržiška, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis, 208 psl. įrišta — \$3.00, minkštasis viršelis — \$2.00; II dalis, 225 psl., įrišta — \$3.00, minkštasis viršelis — \$2.00
- Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 300 p. \$2.00
- Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrišta, 416 p. \$5.50
- Juozas Liudžius, RAŠTAI, 250 psl. \$3.00
- P. Liudžiūnė, ATSIMINIMAI APIE JUOŽA LIUDŽIŲ, 88 psl. \$1.00
- S. Michelsonas, LIETUVIŲ IŠEIVIJŲ AMERIKOJE, 297 p. įrišta — \$5.00, minkštasis viršelis — \$4.00
- Dr. V. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, gražiai įrišta 968 psl., dabar tik \$10.00

NAUJ IENOS,

1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. — Telef. HA 1-6100

GARSINKITĖS NAUJ IENOSE

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ SOKIŲ SVENCIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00. Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui. Ansamblių, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų. Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJ IENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

KUR SENŲJŲ LIETUVIŲ GYVENTA

(Tęsinys)

XV

Shenandoah — skaisti dangaus duktė

Geriausia buvo, kai lietuviai valdė

Shenandoah, lietuviškai Šenadoris, ne tik centrinis anglies kasyklų sritys to paties vardo upės slėnyje (Shenandoah Valley) įsikūręs 1910 metais 26,774 gyventojų miestas, bet ir visus konkurentus nugalėjusi pirmoji Amerikos lietuvių sostinė. Vardas Shenandoah originali shind-handai vietos indėnų kalboje reiškia „skaisti dangaus arba žvaigždžių duktė“. Kaip Pranas Lavinskas savo Angliakasio atsiminimuose rašo, lietuviai čia taip anksti ir tiek skaitlingai pradėjo kurtis, kad jau 1885 metais turėjo nuosavą pučiamųjų instrumentų 25 vyrų orkestrą (beną). Žodžiu, vienas iš pirmųjų lietuvių 1869 metais atvykęs į Shenandoah P. Kenutis čia jau rado 8 lietuvių: Joną Bobiną, Vincą Čizauską, P. Kazakevičių, P. Ražą, Juozą Šmotelį ir kt., o po 4 metų čia jau būvo 100 lietuvių. Liet. Encikl. žiniomis, pirmieji lietuviai (Užnemunės dzukai) čia atvykę

1866 metais, o apie 1899 metus jau lietuvių buvo 7500, o 1940 metais apie 10,000.

Pirmasis lietuvis 1872 metais čia atidaręs biznį — „grosernė“ buvo Jonas Bobinas, jau spėjęs kasyklose susitaupyti krautuvių lėšų; netrukus Vincas Šumanskis, 1875 metais, atidaręs pirmąją lietuvišką „bučernę“ (mėsos parduotuvę). Jau 1898 metais lietuviai Senadorėje turėjo 17 krautuvių, 59 svetaines, 5 mėsines, 4 siuvyklas, 3 kirpyklas, 5 laidojimo biurus, 1 kalvę, o 1914 m. čia jau buvo virš 200 lietuviškų biznį ir verslo įmonių, iš jų net 120 salūnų!

Žymus lietuvių kultūros centras Kiek čia lietuviai turėjo draugijų ir kt. organizacijų, daug vietos užimtų čia suskaičiuoti. Kaip kun. Jonas Žilinskas dar 1898 metais rašė: „Dėl daugumo lietuviškų gaivalo Shenandoah tankiai yra vadinamas Amerikos lietuvių sostinė. Čion liet-

Šenadoris (Shenandoah, Pa.) įvažiuojant keliu iš Mahanoy City.

tuviai turi puikiausią bažnyčią. Čion yra daugiausia ir didžiausios lietuvių draugystės. Čion randasi dvi lietuviškos spaustu- vės“.

Čia 1888 metais Dr. J. Šliupas iš New Yorko atkėlė savo leidžiamąjį „Lietuvišką Balsą“; tais metais vargonininkas Baškauskas pradėjo leisti savo „Saulę“, 1892-94 metais Tomas Astramskas (Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Istorijos autorius) čia redagavo „Garsą“, kurį iš Astramsko nusipirkęs ir pavadinęs „Garsu Amerikos Lietuvių“, kunigos Milukas leido iki 1899 metų. Be to, tas pats Milukas čia leido „Dirvą“, vėliau „Dirva — žinyra“ ir „Žvaigždę“. Dar 1894 m. iš Mt. Carmel čia atkelta „Tėvynė“ ir „Naujoji Gadynė“ ir iš Shamokino atkeltas „Pensilvanijos darbininkas“, o nuo 1903 iki 1918 metų V. Šlekyš čia redagavo „Darbininkų Viltį“. Neatsiliko, o kartais net pirmavo lietuviai čia ir politikoje, darbo organizacijoje ir miesto administracijoje.

Miesto valdžia lietuvių rankose

Lietuviai turėjo savą atskirą angliakasių unijos United Mine Workers skyrių su 4,000 narių, iš savo tarpo išauklėjo 10 medicinos daktarų, 8 dantų gydytojų, 3 profesorius, 8 inžinierius, 7 vaistininkus, 28 mokytojus ir 3 dailininkus. Bet kas nematė žmonių, kad lietuviai ilgoką laiką visą miesto valdžią turėjo savo rankose ir, kaip dar šiandien vietiniai tvirtina, kad po airišių netvarkingo ir palaido valdymo miesto galvomis pradėjus rinkti lietuvių, pliečiai buvo patenkinti ir gyvė lietuvių įvestą tvarką ir administracijos pareigūnų.

Dar 1895 metais lietuvis advokatas Adofas Taboras buvo išrinktas miesto meru ir Pijus Birštonas tais pačiais metais — miesto teiseju. Vėliau Shenandoah miesto merais buvo V. Strolia, J. Sarpalius, K. Magalenga ir jo sūnus M. Magalenga, o nuo 1958 metų Ad. Balkevičius ir tais pačiais metais policijos viršininku Pr. Alinskas. 1908 metais Shenandoah miesto įsikūrimo 40 metų sukakties šventėje, kuri truko ištisą savaitę, lietuviai dalyvavo kaip viena skaitlingiausių ir pavyzdin- giausių etninių grupių su savo choralais, orkestru, uniformuotomis organizacijomis ir dekoruo- tais vežimais (flotais). Didžiaja-

me parade — eisenoje miesto gatvėmis buvo nešamos ir namai bu- vo išpuosti gretimai Amerikos ir Lietuvos vėliavomis. Tuo lai- ku Senadorėje ir apylinkėse bu- vo priskaitoma apie 65,000 lie- tuvių.

Shenandoah lietuviai turi vieną gražiausių ir lietuviškiausių (ornamentikos atžvilgiu) katalikų šv. Jurgio bažnyčią, kurios turėtas šiandien siekia mažiau- siai pusantro milijono dolerių, de- ja — tas turtas nebe lietuvių. Jis užrašytas airišių arkivysku- pui ir joje pamokslai jau sako- mi angliškai... (b. d.)

VASARIO 16-TOS MINĖJIMAS

Čikagos Lietuvių Tarybos šių metų pirmininkas papasakojo savo bute sukviečiams laikraščio bendradarbiams apie pla- nus paminėti Nepriklausomy- bės šventę. Šiais metais Vasa- rio 16 dienos minėjimas įvyks vasario 20 dieną pačiame mie- sto centre, puikioje Auditorium Theatre salėje, kurios akus- tika yra viena geriausių visoje Čikagoje. Tarybos pirminin- kas Julius Pakalka organizuo- ja iš visų lietuviškų kolonijų autobusus, kad visi, kurie no- rėtų minėjime dalyvauti, ga- lėtų salę pasiekti be didelio vargo ir laiko gaišinimo. Mi- nėjimas įvyks sekmadienį, 2 val. po pietų.

Muzikas Aleksandras Ku- čiūnas, Čikagos Lietuvių Ta- rybos paprašytas, „sūtiko ben- dradarbiams suorganizuojant šiam minėjimui įdomią ir nau- ją programą. Jis patis papasa- kojo apie tuos planus. Julius Pakalkos užsakyta speciali kan- tata, kurios muziką sukūrė kompozitorius J. Gaidelis, žo- džius — poetas J. Aistis, šiais metais dar negalės pasirodyti scenoje, nes abu didieji chorai nebegalėjo šios kantatos pa- ruošti vasario 20-tai dienai. Či- kagos Lietuvių Opera visu tempu rengiasi „Jūratės ir Kastyčio“ premjerai, o „Dai- navos“ ansamblis tik ką už- baigė savo 25-rių metų sukak- ties minėjimą su nauja opere- ta „Sidabrinė diena“. Tų dviejų chorų negalėjimas dalyvauti minėtos kantatos pastatyme ir nulėmė jos atidėjimą ateičiai. A. Kučiūnas vis tiek tikisi suorganizuoti įdomią koncer- tinę Vasario 16 minėjimo dalį. Numatyta pakviesti solistę Gi- ną Čapkauskienę iš Kanados. Dalyvaus ir pianistas Andrius Kuprevičius, jau senokai Či- kagoje nebuves. Jungtinis cho- ras sugiedos himnus ir giesmę žuvusių ir mirusių Laisvės ko- votojų pagerbimui. Šalia čia su- minėtų dalyvių dar svarstoma kvieisti kurį nors mūsų dailiojo žodžio menininką.

Pasikalbėjimą su tarybos vadovais baigė, laikraštinin- kai buvo ponios Pakalkienės pavaišinti. Visi reikė vilti, kad Altos vadovams pavyks gauti numatytus minėjimo kal- bėtojus, kurių pavardžių dar esą negalima skelbti, pabrė- žiant tik, kad tai „stambios žu- vyys“ Amerikos politiniame gyvenime. Čikagos Lietuvių Tarybos pirmininkas tikisi su- kviešti ir minėjimą apie 4,000 dalyvių. A. P.

IŠ MANO ATSIMINIMŲ

1918 m. rugpjūčio mėn. pra- dzioje, drauge su kitais mokslei- viais, iš Voronežo grįžau į Lie- tuvą. Tuo metu vokiečių armi- jos daliniai iš rytų Rusijos per- lietuvių kraustėsi atgal į Vokie- tiją. Alytaus geležinkelio sto- tyje, traukiniui sustojus nerib- botam laikui, vokiečių kariai, pa- sklidę po apylinkę, pradėjo už- puldinėti gyventojus ir plėškau- ti. Jokios lietuvių kariuomenės Alytuje tuo metu dar nebuvo. Tvarkai palaikyti buvo tik ma- žas būrelis milicininkų, kurių viršininku buvo Malinauskas (vardo nebeatsimenu). Apieplė- šus Alytaus paskrastyje keletą namų, Malinauskas, pasitaręs su Alytuje gyvenusiu Dr. Simu Ja- navičium (būsimu Alytaus rink- tinės LSS valdybos pirmininku), nutarė kovai su plėšikaujanciais vokiečiais suformuoti nedidelį būrį partizanų ir duoti jiems esamus molicijos žinioje ginklus. Eidamas jau 19-tus metus am- žiaus, į partizanų būrį įstojau ir aš.

Galvė žinių apie vykdomą plė- šimą, partizanai drauge su mi- licininkais skubėdavo įvykio vie- ton. Tačiau pradėjus šaudyti, vokiečiai skubiai pasislėpdavo miške, nes po karo vykdamai į na- mus, neturėjo jokio noro gauti iš partizanų kulką paklydėlę. Į mūsų ugnį jie neatsakinėjo. Iš- vykdamai iš Alytaus, paskutinieji vokiečiai telefonų centrinę sto- tį paliko be jokio aptarnavimo. Reikėjo suorganizuoti ryšį. Juo labiau, kad lenkų raiteliai nuo- lėt švaistėsi Alytaus apylinkėse ir kartą net buvo įjoję į Alytų. Tačiau nebuvo paleista nei iš vienos, nei iš kitos pusės nei vieno šūvio.

Pagaliau dr. Janavičius, susi- taręs su milicijos viršininku, mane ir M. Bokšitskį uždarė cen- trinę, kur mudu pakaitomis turėjom palaikyti ryšį. Pasiro- dė, kad darbas nėra jau taip la- bai komplikutas. Reikia tik di- delio pastabumo ir orientacijos. Bet kokios specialios žinios ne- ra būtinos.

Taip pakaitomis su Bokšitskiu išdirbome centrinię apie pus- antros savaitės, iki pagaliau iš Kauno atvyko specialistai ir per- ėmė iš manęs telefonų centrinę. Tuo ir baigėsi mano partizaniš- ko pareigos, nes turėjau išvykti į Marijampolę baigtis gimnazi- ją. Tik 1925 m. gegužės mėn.

klubas atlaikė savo gyvastį ir, atrodo, kad toliau gyvuos.

Išrinkta veik visai nauja val- dyba:

Pirmininku K. Ceknis; Vicepir. Pranas K. Kalpokas; Sekretore S. Garadas; Maršalka Parmalis.

Visa klubo valdyba dabar su- sėdė iš vietinių Tampos gy- ventojų, išskiriant sekretorę.

Klubas nutarė pasiųsti Ka- lėdų sveikinimus dienraščiai Naujienos ir savaitraščiui San- darai, tam tikslui paskirdamas po \$25.

Kitas klubo posėdis nutarta turėti 1972 metų vasario 5 d. Buvo iškeltas sumanymas su- rengti Lietuvos Nepriklausomy- bės Vasario Šešioliktos minėji- mą, tačiau nutarimas paliktas sekantiam susirinkimui. Pa- laksim — pamatysim.

Vienas laimėjimas jau yra tas, kad klubas išlaikė savo gyvybę ir, atrodo, yra pasiryžęs toliau gyvuoti. Būtų gražu, kad gy- vuotų ilgai, ilgai! Onutė

J. Krygeris

TAMPA, FLA.

Lietuvių klubas įsirin- kė naują valdybą

Tampos Lietuvių Klubas pra- eitą gruodžio 4 d. turėjo savo na- rių susirinkimą. Tai buvo pas- kutinis šiais metais klubo su- sirinkimas, bet šiuo susirinkimu

Kas tik turi gerą skonį, Visą perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

Marquette Pk., 6211 So. Western, PR 8-5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais nuo 12 iki 5 val.

Nuo 1914 metų

Midland Savings aptar naują taupymo ir namų paskolų reikalus visos mū- sų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norė- tume būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000

Frank Zogas, President

MIDLAND SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
404 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60622
PHONE: 254-4471

5%

Passbook Savings
All accounts com-
pounded daily —
paid quarterly

6%

2 Years Savings
Certificate
(Minimum \$5,000)

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmas, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antras, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuostabių nuo mė- nesio pirmos.

6%

PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000, OR MORE,
2 YEAR MATURITY

5%

UNIVEST TAUPYMO
SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai
Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Išlaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

5% HIGH RATES 6%

PER ANNUM
PASSBOOK
ACCOUNTS

PAID QUARTERLY AT

BRIGHTON

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

HIGHEST RESERVES

4071 ARCHER AVENUE

CHICAGO, ILLINOIS 60632

TEL: LA 3-8248

(WEST OF CALIFORNIA AVE.)

5³/₄%

PER ANNUM
\$1000 or more
certificates
1 year min.

5¹/₂%

PER ANNUM
Investment
Bonus
certificates

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
in Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicago ir priemiestuose	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.00
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00

trims mėnesiams	\$6.00
vienam mėnesiui	\$2.00
Kanadoje:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
vienam mėnesiui	\$3.00
Užsieniuose:	
metams	\$23.00
pusei metų	\$13.00
vienam mėnesiui	\$3.50

Naujienuos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. Haymarket 1-6100. Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Jungtinės Tautos ieško sekretoriaus

Ateinančių savaitių bėgyje Jungtinės Tautos turės apsispręsti, kas bus jų generalinis sekretorius vietoje dabartinio U Thant, kurs po 10 metų tarnybos dar šio gruodžio 31 dieną iš savo pareigų pasitraukia. Vargu tarptantinėje politikoje yra kitas toks postas, kuriam taip sunku parinkti kandidatą.

Nors J. T. Charta yra nustačiusi aiškias ribas, kurių neprivalo peržengti šios institucijos aukščiausiojo funkcionieriaus asmeninės preferencijos, bet kur rasti tokį žmogų, kurs jų neturėtų ir visiems įtikti. Jungtinių Tautų nariai su savo generaliniais sekretoriais jau turi patyrimą. Pavyzdžiui švedas Dag Hammarskjöld atrodė būsiąs bespalvis biurokratas, be jokių asmeninių preferencijų, o tačiau ilgai netrukus išsivystė į labai aktingą, stiprų ir kai kurių didžiųjų valstybių interesams nevisuomet patogų J. T. generalinį sekretorių.

Prieš U Thantą niekada nesigirdėjo užmetimų, kad jis būtų buvęs kur nors pasielgęs savo valia. Šis švelnaus būdo Burmos diplomatas, kiekvieną dieną pradedantis meditacijomis prieš Budo paveikslą, jau 1966 metais, pirmiesiems penkeriems metams praėjus, jokių būdų ne-benorėjo būti iš naujo perrenkamas, ir su dideliu vargu buvo prikalbėtas pasilikti sekančiam penkių metų terminui, įtikinus, kad jam atsisakius visa Jungtinių Tautų Organizacija patektų į labai rimtą ir ilgai trunkančią krizę. Mat, Sovietų Sąjunga jau po Hammarskjöldo tragiškos mirties 1961 metais bandė prarasti, kad generalsekretoriaus postas būtų panaikintas ir jo vietoje patstatyta "troika" iš trijų rinktų valdininkų, kurių vienas tai tikrai būtų sovietų agentas.

Tuomet pavyko sovietų "troikos" išvengti tik dėlto, kad kandidato U Thanto asmenyje Maskva imatė būsią pilnai neutralų, tai yra jos interesams nepriešingą pareigūną - ir nekydant. Ne tik laimingos buvo Jungtinės Valstybės turėjusios stebėti, kaip šis burmietis, pats būdamas "Trečiojo Pasaulio" šalininkas, mielai rikiavosi į priešamerikonišį afro-azijų bloką...

U Thant savo neryžtumu, pasyvumu, stačiai sakant charakterio silpnumu, mėgimu problemais verčiau apeiti, negu jas atakuoti, per tą dešimtį metų JT generalsekretoriaus postą tiek numenkavertino, kad, atrodo, ir sovietams nebėra reikalo tą postą likviduoti ir jo vietoje "troiką" įvesti, nors tatau dar nereikia, kad lengva bus,

AUDĖNO KALBA VLIKO NARIAMS

Juozas Audėno, Vliko vicepirmininko, pranešimas Seimui 1971 m. gruodžio 4 d., Detroito, Mich.

(Tęsinys)

Antras didžiulis veikalas — tų pačių bolševikų ir nacių vykdytas ir Sovietų tebevykdomas genocidas Lietuvoje. Jei abiejų agresorių sutartinė veikla sužlugdė Lietuvos valstybinę funkcionalumą, tai genocidas skaudžiai palietė žmones, kultūrą, ūkį, religiją ir t. t. Studija apie genocidą papildys pirmąjį leidinį ta prasme, kad Lietuvos okupantai nesitenkino tik teritorijos užgrobimu, bet jie naikino ir mūsų tautos sukurtąsias vertybes ir pačius žmones (Sovietai išnaikino apie 400,000 gyventojų, o naciai — apie 300,000). Dėl genocido ir su juo susijusių aplinkybių Lietuva neteko labai daug gyventojų (bėgimas ir persikėlimas kitur). Dabartinis Lietuvos gyventojų kiekis dar nepasiekė prieš 32 metus buvusio jų skaičiaus. 1940 m. buvo 3,215,000 gyv., o 1970 m. — 2,129,000.

Šią gausią dokumentuotą studiją ruošia dr. Juozas Pajaujis ir dr. Domas Jasaitis. Studija susideda iš trijų dalių: I-ji dalis apima sovietų genocidą, įvykdytą 1940—1941 m.; II-ojoje dalyje nagrinėjamas nacių genocidas 1941—1944 m., o III-ji dalis skiriama sovietų genocidui nuo 1944 m. iki dabar. Pirmoji dalis jau paruošta, bet bus spausdinamos visos trys dalys.

Kad ir dar tiek visiems įtikinantį naują žmogų išrinkti, kur rinkimus turės nulemti ne žmogaus charakteris, o charakterio nebuvimas. Kaip jis ir bepozuo, visvien vėnai ar kitai grupei jis neįtikis. Norint visiems šimtui ir kelikolai Jungtinių Tautų narių įtikti, kandidatas nepivalėtų priklausyti jokiai rasei, tautybei, religijai arba politinei praečiai!

Tuo tarpu labiau aptariami yra sekantieji kandidatai:

Labiausiai favorizuojamas būtų ilgametis Suomijos ambasadorius prie JT Max Jacobson, turintis už U Thanto tvirtesnės valios asmenybę. Bet Jakobsonas yra žydas, dėlto arabų valstybės jo kandidatūros nerems, o svarbiausia, kad jis parašė apie suomių — sovietų 1939 — 40 metų žiemos karą knygą, kuri sovietams tikrai nepatinka.

Kitas yra buvęs Austrijos užs. reik. ministeris Kurt Waldheim, patyręs diplomatas ir JT specialistas, kurs kaip krikščionis — demokratas sovietams, ir kinų komunistams atrodys per daug konservatyviškai dažytas.

Toliau seka Abisinijos susisieikimo ministras Makonnen, bet negyvendamas New Yorke negali atkinti dalyvauti kampanijoje prieš konkurentus. Paskutinis būtų Čilės atstovas Herrera, bet Allendes valdžiai kryptant "kairėn", amerikiečiai pasipriešino. Rinkimams esant čia pat, dėl kandidato dar, atrodo, yra apšiai laiko paspekuliuoti.

III.

Vliko Valdyba atidžiai seka ir stebi įvykius Lietuvoje, Sovietų Rusijoje (jau gaunami pogrindžio Samizdat leidiniai) ir visame pasaulyje. Visi tie įvykiai tiesioginiai ar netiesioginiai paliečia ir mums rūpimas problema.

Vakarų Vokietijos vyriausybė, pradėjusi savo naują "Ostpolitik", — sudariusi su Sovietų Sąjunga ir Lenkija sutartis, džiaugdamasi didžiųjų valstybių susitarimu dėl Vakarų Berlyno, — atvertė visai naują lapą Europos politikoje. Tie įvykiai mums primena 1939 m. Molotovo Ribbentropo susitarimus, kurių

padariniai skaudžiai palietė Baltijos valstybes.

Vlikas, numatydams, kad Maskvos-Bonnos susitarimas gali būti Vokietijos Bundestago ratifikuotas, paruošė memorandumą, kuris bus išsiuntinetas visiems Bundestago nariams. Tą sutartį ratifikavus, atsidaus vartai Europos Saugumo Konferencijai. Tiek sovietai, tiek vokiečiai savo darbotvarkių projektus jau siunčia konferencijos ruošimo biurui Suomijon (tą biurą įsteigė Suomijos vyriausybė).

Vliko Valdyba, numatydama konferencijos galimybę, kaupia medžiagą Lietuvos bylai, susitarė su Lietuvos Diplomatinė Tarnyba veikti drauge.

Kai š. m. liepos 19 d. Sudane sovietų inspiruoti vietiniai komunistai klatingu būdu sukurstė kai kurias kariuomenės dalis prieš esamąją vyriausybę ir kai dabartinis Egipto prezidentas susekė prieš jį ruošiamą komunistinį samokslą, kuriame dalyvavo ir viceprezidentas, Vlikas išnaudojo tuos įvykius ir, ryšium su komunistų pastangomis sugriauti esamąją tvarką, iš vienos pusės, ir tų kraštų vyriausybų griežtu pasipriešinimu, iš kitos pusės, paruošė ir išsiuntinėjo memorandumus visoms arabų valstybių vyriausybėms. Memorandume priminta apie penktąsias kolonas, sovietų organizuojamas kiekvienoje valstybėje. Pavyzdžių buvo duota iš Pabaltijo ir kitų valstybių praeities.

Yra manančių, kad tik nuo JAV politikos priklauso Lietuvos valstybinės laisvės atgavimas. Spaudoje pasitaiko priekaištų ir Vlikui, kad jis, esą, težiūrs tik į Vašingtoną, lyg ir laukdamas iš jo stebuklingo Dėdės Samo lazdėlės mosto. Vliko Valdyba taip nemano. Kaip Tamstos žinote iš nuolatinių Eltos pranešimų, Vlikas rūpinasi megzti ryšius ne tik su įvairių kraštų vyriausybėmis, bet ir su žymesniais parlamentarais, dvasininkais, visuomenininkais ir spauda. Vliko pirmininkas kasmet keliauja po daugelį kraštų, ir juo toliau, juo daugiau juose randa Lietuvos draugų ir įvairiomis progomis supažindina su Lietuvos byla ir Vliko veikla. Vien tik šiemet dr. Valiūnas bent tris kartus keliavo po Europą, Aziją ir kartą po Afriką. Šios jo kelionės Vlikui ne kiek nekaštavo, o naudos atnešė labai daug.

Su pasitenkinimu tenka pabrėžti, kad Amerikoje Vlikas turi visišką laisvę veikti, ir jo pastangos šiame krašte labai gerai suprantamos. Amerika yra militariškai, finansiškai ir technologiškai pažėgiausia valstybė. Ji apmoka net per 40 procentų

visų Jungtinių Tautų išlaidų.

Tačiau, kaip žinome, Amerikos įtaka Jungtinėse Tautose nėra tokia didelė, kaip kad būtų galima tikėtis pagal jos svorį ir įmokas. Ypatingai ryškus pavyzdys yra JT nutarimas Kinijos atžvilgiu. Manau, kad visiems turi būti aišku, kad Valstybės Departamentas, kad ir gerokai spaudžiamas, neįsėna svarstyti Pabaltijo valstybių klausimo į Jungtines Tautas. O ar mes galime būti tikri, kaip Amerika pasielgtų Pabaltijo valstybių atžvilgiu, jeigu mūsų bylą J. Tautose pralaimėtų?

Lietuvos Diplomatinė Tarnyba, Vliko atstovybės, Amerikos Lietuvių Taryba, PLB bei kitos organizacijos įvairiuose kraštuose, bendradarbiaudamos su Vliku ir jo padedamos, yra padariusios daug vertingų žygių, kad Lietuvos byla visur ir visada būtų gyva.

IV.

Vliko Valdyba ir šiemet palaikė artimus ryšius su visuomene. Kur tik buvo kviečiama, visur dalyvavo arba ir pati kvietė reikalingus pasitarimus.

Sausio 9 d. Vliko Valdyba New Yorke turėjo pasitarimą su Amerikos Lietuvių Tarybos atstovais dėl Vasario 16-sios minėjimo ir dėl lėšų teikimo Lietuvos laisvinimo reikalams. Buvo aptartas ir darbų derinimas tarp abiejų institucijų. Tą pačią dieną Vliko iniciatyva New Yorke įvyko gausus lietuvių, ypač jaunesnės kartos, suvažiavimas, kuriame buvo aptarta tolimesnė veikla Kudirkos gelbėjimo reikalu. Šiame suvažiavime taip pat dalyvavo Jungtinių Amerikos Valstybių Bendruomenės Valdybos ir Altos atstovai.

Balandžio 24 d. Vlikas buvo sukvietęs neformalių veiksmų atstovų pasitarimą, kuriame turėjo būti sutartas plačios veiksmų konferencijos suaukimo klausimas. Pasitarime paaiškėjus, kad tarp JAV Bendruomenės vadovybės ir Amerikos Lietuvių Tarybos yra kilę tam tikri nesutarimai, kurie pasitarime nebuvo įmanoma išsiaiškinti, to-

liau konferencijoje sutarta vykdomo organo, t. y. Vykdomosios Tarybos, steigimo reikalą, kad ir buvo apmesti to organo sandoros metmenys, tačiau iškilusi vadovavimo ir subordinacijos problema ilgam sutrukdė normalių santykių susiklostymą tarp VLIKO ir Lietuvos Diplomatinės Tarnybos. Santykių įtampa pabėrė nesantaikos sėklų ir lietuvių visuomenėje. Bandyta susiderinti, bet pastangos nebuvo sėkmingos.

1946 m. lapkričio 12 d. sudaryta pirmoji Vykdomoji Taryba, kuriai vadovavo Ernestas Galvanauskas. Vėliau jos pirmininkais yra buvę: Vaclovas Sidzikauskas, kun. Mykolas Krupavičius, Karolis Zalikauskas, Elena Devenienė ir Jonas Glenzka. Vykdomoji Taryba buvo sukurta "VLIKo prezidiumo ir ministrų tarnybos funkcijoms vykdyti". Kad darbas būtų vykdomas planingai, buvo įsteigta tarnyba ir komisijų. Jų skaičius laiko bėgyje keitėsi, kai kurios giminingos tarnybos jungėsi, kitos nyko. Štai kokių tarnybų yra buvę: Informacijos, Užsienio reikalų, Finansų, Krašto ūkio atstatymo, Tremtinių įkurdinimo — švietimo ir kultūros, Lietuvių išlaikymo, Revendikuojančių sričių, Krašto apsaugos.

Visos tarnybos vykdė VLIKo pavestus uždavinius: palaikė ryšius su kitų tautų egzilinėmis organizacijomis, su Vokietijos okupacijų jėgų vadovybėmis, su Vakarų Vokietijos ir kitų kraštų vyriausybėmis, informacijai leido Eltos biuletenius (lietuvių, vokiečių ir italų kalbomis), išlaikė

dėl konferencijos šaukimo klausimas atidėtas vėlesniam laikui. Priimtas pageidavimas abiem organizacijoms savo tarpe išsi-aiškinti ir susitarti.

Vliko pirmininkas turėjo svarbių pasikalbėjimų su visa eile asmenų. Pvz., drauge su Lietuvos Atstovu Kajecku turėjo ilgą pasikalbėjimą su JAV Valstybės Departamento Baltijos skyriaus vedėju Mr. Martin, su kuriuo buvo aiškintasi mūsų diplomatinės tarnybos finansinė padėtis ir svarbūs klausimai, liečiantys Lietuvos bylą. Rugsejo 1 d. buvo susitikęs su Ukrainos prezidentu Mykola Lyvyckyju, kiek vėliau su Liberijos ambasadorium prie Jungtinių Tautų.

Vasario mėnesio pradžioje Vliko pirmininkas turėjo ilgesnį pasitarimą aktualiais Pabaltijo klausimais su Estų Pasaulio Tarybos pirmininku A. J. Andersonu ir Latvių Pasaulio Federacijos pirmininku Ulvis Grava. Atsiradus konkrečiam reikalui, susitarta vėl susitikti.

Vliko pirmininkas dr. Valiūnas, tris kartus lankydamsis Europoje, turėjo labai daug pasitarimų tiek su lietuiviais, tiek ir su įvairių kraštų politikais šveicarij, Italijoje, Vokietijoje, Prancūzijoje, Ispanijoje, Turkijoje.

Kiti Vliko valdybos nariai dalyvavo įvairiuose minėjimuose, simpoziumuose. Romas Kezys birželio 30 d. dalyvavo Lietuvių Skautų Akademikų simpoziume Chestertown, Indiana, kuriame buvo nagrinėjamas Brazilskų klausimas teisiniu, visuomeniniu ir religiniu požiūriais, Juozas Audėnas rugsėjo 10 d. dalyvavo JAV Bendruomenės dvidešimčio sukakties minėjime New Yorke, o dr. Bronius Nemickas lapkričio 21 d. Lietuvos kariuomenės 54 metų sukakties minėjime Bostone.

(Bus daugiau)

Barokas iš klasikinio stiliaus išsivystė visiškai naujas architektūros stilius. Barokas plačiai pasklido beveik visame pasaulyje. Lotynų Amerikoje visos ankstyvosios bažnyčios turi stiliuotą baroką. Chicagoje šv. Kryžiaus bažnyčia Town of Lake yra baroko stiliaus.

GEROS DOVANOS

Šios knygos parduodamos dabar "Naujienuose" su didėliais nuolaidomis:

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik	\$3.00
Minkštais viršeliais tik	\$2.00
Dr. A. J. Gussen — AUKSTA KULTūra — ŽIAURUS ŽMONES. Kelionės po Europą pildžiai. Vietoje \$2.00 dabar tik	\$1.50

Galima taip pat užsisakyti paštu, atsiuntus čekį arba money orderį.

NAUJIENOS,

1739 SO. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL.

Lietuvos vadavimo pastangų derinimas ir plėtimas

PRANEŠIMAS VLIKO SEIMUI DETROITE

3

Tai didelės reikšmės visų VLIKą sudarančių grupių pareiškimas. Ir, iš tiesų, 1964 m. apsijungęs VLIKas pradėjo naują savo darbo tarpsnį. Malonu konstatuoti, kad nuo to laiko pačiame VLIKe dirbama darniai, pirma dažniau pasitaikydavę nesutarimai grupių tarpe išsilygino, susitvarkė ir santykiai su Lietuvos Diplomatinė Tarnyba.

Iš šios apžvalgos matome, kad VLIKas ejo su gyvenimu, kad jo sandara laiko bėgyje keitėsi. Taigi, VLIKas nėra sustabarėjęs, kaip kad bandoma tvirtinti. Organizacijos struktūra, jei ta organizacija yra veiksminga, prirėkus gali būti modifikuojama ir keičiama.

II. VLIKO VAIDMUO LIETUVOS LAISVINIMO DARBU PADALOJE

Šio pranešimo ribose neįmanoma bent kiek labiau išryškinti VLIKo vaidmenį Lietuvos laisvinimo darbų padaloje ar apžvelgti gausius VLIKo darbus, atliktus per 28-rius metus. VLIKo veikla verta išsamios studijos.

VLIKas Lietuvoje buvo vienintelė ir vyriausia pagrindžio organizacija, kovo-

jusi dėl Lietuvos išlaisvinimo. Tik pusmetį veikęs Lietuvoje, jis buvo išvystęs efektyvią pasipriešinimo akciją prieš nacines Vokietijos užmačias. VLIKas, skelbdamas savo nutarimus ir atsisaukimas to meto pogrindžio spaudoje, sutrukdė vokiečių okupacines valdžios planus mobilizuoti jaunus vyrus ir įjungti juos į vokiečių karinius dalinius. VLIKas ragino lietuvių tautą tautosoti savo gyvyšias jėgas ir "tik tada paklusti šaukimo mobilizavimui, kai bus organizuojama Lietuvos kariuomenė, pačių lietuvių sudaroma ir vadovaujama Lietuvos sienoms ginti ir kovoti už nepriklausomybę". VLIKas pasipriešino vokiečių kėslams išgabenti iš Lietuvos apie 100,000 žmonių darbus į Reichą. VLIKas slaptais keliais užmezgė ryšį su Lietuvos diplomatais užsienyje ir informavo Vakarus apie padėtį okupuotoje Lietuvoje bei aktyviąją lietuvių tautos rezistenciją.

VLIKas, Lietuvos negandos pasekmėje atsidūręs Vakaruose, ir toliau siekė išlaikyti savo reprezentacinį pobūdį, tą savo įsipareigojimų tautai tęstinumą, išreiškė 1944 m. vasario 16 d. deklaracijoje ir parąskintą 1945 m. liepos 3 d. politinių grupių susitarimu Würzburge. Kiek buvo įmanoma, palaikė kontaktą su sovietų okupuotame krašte kovojančia tauta.

VLIKas, pradėjęs veikti Vakaruose, susidūrė su dviem veiksniais: Lietuvos Diplomatinė Tarnyba ir apie 60,000 tremtinių mase. Prasidėjus Lietuvos okupacijai, užsienyje ir toliau tebeveikė mūsų pasiuntinybės bei konsulatai. Tie Lietu-

vos valstybinio suverenumo reprezentantai ir po karo buvo pripažinti daugelyje valstybių, pvz.: JAV, D. Britanijoje, Kanadoje, Vatikane, Kolumbijoje, Urugvajuje ir kitur. Ir kitos valstybės, kuriose nėra mūsų atstovybių, ligi šiol nepripažįsta prievartinio Lietuvos užgrobimo ir prijungimo prie Sovietų Sąjungos. Karo metu ir po mūsų diplomatiai atliko nemažą reikšmingų darbų, informavo atstovaujamy kraštų vyriausybes apie padėtį okupuotoje Lietuvoje, sekė tarptautinę padėtį ir įvairiomis progomis kėlė Lietuvos laisvės bylą, leido biuletenius ir kt.

Ir VLIKas, veikdamas tautos vardu, bei reikšdamas jos politinę valią, vystė Lietuvos laisvinimo akciją. Čia ir susikryžavo abiejų institucijų kompeticija. Stengiantis suderinti darbą, buvo suaukiamas VLIKo ir mūsų diplomatų konferencijos. Pirmoji tokia VLIKo ir diplomatų konferencija įvyko 1946 m. liepos 21 — 27 d. Berne, kur visų dalyvių buvo sutarta: sudaryti politinį vykdomąjį organą, kuris galėtų suintensyvinoti kovą dėl demokratinės Lietuvos atkūrimo ir išvystyti politinę akciją; tas organas sudaromas ne daugiau kaip iš 7 narių; vykdomojo organo buveinė yra tame krašte, kuriame jis galėtų turėti realius ryšius su VLIKu; tas politinis organas vykdo vyriausybės funkcijas pagal 1922 m. Lietuvos Konstitucijos principus; sudarius vykdomąjį organą, VLIKas atlieka Seimo funkcijas, kontroliuoja vykdomojo organo darbus ir nustato jo politikos liniją.

Kad ir konferencijoje sutarta vykdomojo organo, t. y. Vykdomosios Tarybos, steigimo reikalą, kad ir buvo apmesti to organo sandoros metmenys, tačiau iškilusi vadovavimo ir subordinacijos problema ilgam sutrukdė normalių santykių susiklostymą tarp VLIKO ir Lietuvos Diplomatinės Tarnybos. Santykių įtampa pabėrė nesantaikos sėklų ir lietuvių visuomenėje. Bandyta susiderinti, bet pastangos nebuvo sėkmingos.

1946 m. lapkričio 12 d. sudaryta pirmoji Vykdomoji Taryba, kuriai vadovavo Ernestas Galvanauskas. Vėliau jos pirmininkais yra buvę: Vaclovas Sidzikauskas, kun. Mykolas Krupavičius, Karolis Zalikauskas, Elena Devenienė ir Jonas Glenzka. Vykdomoji Taryba buvo sukurta "VLIKo prezidiumo ir ministrų tarnybos funkcijoms vykdyti". Kad darbas būtų vykdomas planingai, buvo įsteigta tarnyba ir komisijų. Jų skaičius laiko bėgyje keitėsi, kai kurios giminingos tarnybos jungėsi, kitos nyko. Štai kokių tarnybų yra buvę: Informacijos, Užsienio reikalų, Finansų, Krašto ūkio atstatymo, Tremtinių įkurdinimo — švietimo ir kultūros, Lietuvių išlaikymo, Revendikuojančių sričių, Krašto apsaugos.

Visos tarnybos vykdė VLIKo pavestus uždavinius: palaikė ryšius su kitų tautų egzilinėmis organizacijomis, su Vokietijos okupacijų jėgų vadovybėmis, su Vakarų Vokietijos ir kitų kraštų vyriausybėmis, informacijai leido Eltos biuletenius (lietuvių, vokiečių ir italų kalbomis), išlaikė

lietuviškąsias radijo programas Vatikano, Romos ir Madrido radijo stotyse, užrašinėjo Vilniaus radijo stoties duodamas žinias ir jas tuojau išsiuntinėdavo atitinkamoms įstaigoms ar asmenims, vykdė apklausinėjimus iš Lietuvos atvykstančių žmonių ir t. t. VLIKas, ruošdamasis būsimai Tautos konferencijai, studijavo Lietuvos valstybės sienas, planavo krašto ūkio atstatymą ir kt. VLIKas, gerai supradamas organizuotos lietuvių visuomenės reikšmę, pokario metu surikiavo visų tremtinių organizacinį gyvenimą Vokietijoje ir Austrijoje, VLIKo iniciatyva ir pastangomis sukurta stipri Lietuvių Tremtinių Bendruomenė, išvysčiusi centralizuotą švietimo sistemą su įvairių laipsnių mokyklomis, kuriose mokymo darbas buvo grindžiamas nepriklausomos Lietuvos mokyklų programomis, plačiausią kultūrinę veiklą. Atkurtos nepriklausomos Lietuvoje veikiosios kultūrinės ir profesinės organizacijos, atsirado keletas leidyklų, išaugo lietuviškoji periodinė spauda ir t. t. Žodžiu, tremtyje buvo atkurtas miniatiūrinis Lietuvos politinio, kultūrinio ir visuomeninio gyvenimo įvaizdis.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį
"NAUJIENAS"

DR. ANNA BALIONAS

AKIU, AUSU, NOSIES
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PROspect 8-3229
Rezid. telefonai: WALbrook 5-5078
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta

Rez. tel. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building), Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą,
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8012

Telef.: PROspect 8-1717

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais
Trečiadienį ir sekmadienį uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS

IR

DR. B. B. SEITON

INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 Summit St.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisai: HEMlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadienį 1-7 val.
antradienį, penktadienį nuo 1-5, trečiadienį ir sešadienį tik susitarus.

Rez.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepia, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Treč. ir sešadienį uždaryta.
Ofiso telefonai: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: GARden 3-7278

Ofiso telefonai: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-7801

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienį, antradienį, ket-
virtadienį ir penktadienį nuo 3 iki
7 val. popiet. Ketvirtadienį ir seš-
adienį nuo 9 iki 11 val. ryto tik
susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį, nuo 1-4 po pietų.
Ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisai: 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296

Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Seksmdieniais ir trečiadieniais
uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirmą, antradienį, trečiadienį
ir penktadienį 2-4 ir 6-8 val. vak. Seš-
adienį 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandų skambinti telefonais HE 4-2123
Jei neatsiliepia, tai telefonais GI 8-6195

P. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai ir protezai. Med. Bap.
džai. Speciali pagalba kojom:
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Sešadieniais 9-1.
1850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PROspect 6-5084

L. Žurnalistų S-gos Chicago skyriaus narių susirinkimas

Šių metų gruodžio 10 d. Spaudos darbuotojai, kur nėra skyrių, arba dėl kokių nors priežasčių nenorį vietiniam žurnalistų sąjungos Chicago skyriaus narių informacinis susirinkimas. Susirinkimą atidaro ir jam pirmininkavo skyriaus pirmininkas A. Gintneris. Sekretoriavo Kapačinskas.

Susirinkime dalyvavo ir Centro Valdybos nariai — J. Janušaitis, V. Kasniūnas ir A. Pužauskas. Jie yra ir skyriaus nariai.

Pradžioje trumpai buvo prisimintas Simas Kudirka. P. Dirks apie S. Kudirką pakalbėjo, o M. Piteraitienė pasakė apie jį sukurtą eilėraščių.

Toliau susirinkimas vyko pasikalbėjimo formoje. Buvo paliesti spaudos dirbančių tarpusavio santykiai ir skyriaus santykiai su centru. Pageidauta, kad nariai, pirma, negu eję į spaudą prieš vadovaujančius asmenis ar kolegas, išsiaiškintų rūpimus klausimus susirinkimuose, ar betarpiškai valdyboje. Pasisakyta už skyriaus glaudų bendradarbiavimą su Centro valdyba.

Buvo palieštas ir tariamo Centrinio skyriaus klausimas. V. Kasniūnas paaiškino, kad tokio Centrinio skyriaus nėra.

GRADINSKAS

SUMAŽINTOS
KAINOS
DABAR

PRIEŠ KALĖDAS

2512 W. 47 ST. — FR 8-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

PERKRAUSTYMAI

MOVING

Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. SERENAS
2047 W. 67th Pl. WALbrook 5-8063

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRONTier 6-1882

SOPHIE BARCUS

RADIO SEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmo
dienio iki penktadienio 11-12
val. ryto. — Sešadienį ir sek-
mdienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.

Tel.: HEMlock 4-2413

7:39 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60628

POEZIJOS VEIKALAI

Poezija — kaip pavasaris, kuris pradžioje pro tirpstantį sniegą liepia
uždymui išskleisti mažutį, demantų spindintį žiedą, apkauso medžių šakas
žirginiais, kaip konfetėmis ir pamazu įveda į gamtos vaizdą ir garų ste-
bukus. Dramatiškai besikeičiančiuose gamtos scenovaižuose svajoja
juokauja ir verkią poetai, pajėgdamie išreikšti žodžiais jausmų ir minčių
gelmes.

Naujienose yra gausus pasirinkimas poezijos leidinių:

1. J. Augustaitis - Vaidiūnė, ZVAIGZDŲ NAKTYS. Didelio for-
mato, 126 psl. Kaina \$1.—
2. Jurgis Baltrušaitis, ŽEMĖS PAKOPOS. Elegijos, giesmės, poemos
Kisleninio formato, 157 psl. \$2.00.
3. Butky Juzė, EILERASČIAI IR RASTAI. 155 psl. \$1.50.
4. Vincas Jonikas, LYDEJAU VIEKNIA VETROJE. Eilių rinktinė, 169
psl. Kaina \$3.00.
5. Kleopas Jurgelionis, GLŪDĖ - LIŪDĖ. Lyrikos eilės, 105 psl. \$2.00
6. Anatolijus Kairys, AUKSINE SEJA. Eilėraščių, 88 psl. \$2.00.
7. Nadas Rastenis, TRIJŲ ROŽIŲ ĖVENTE. Eilių pasakojimai apie
išvintintas lietuviškas senovės laikus; su autoriaus iliustracijomis. \$5.00.
8. Nadas Rastenis, THE FOREST OF ANYKŠČIAI, Antano Baranauko
"Anykščių Šilelis", vertimas, 42 psl. \$2.00.
9. Balys Rukša, UGNIES PARDAVEJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00.
10. Stasys Santvaras, ATDARĖ LANGAI. Rinktinė lyrika, 167 psl., \$3.00.
11. Stasys Santvaras, AUKOS TAURE, 5-ji lyrikos knyga, 162 psl., \$2.50.
12. Petras Sagatas, SAULELEIDŽIO SPINDULIUOSE. Eilių rinktinė,
112 psl., \$1.00.
13. Petras Sagatas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščių, 112 psl. \$1.00
14. Eugenijus Gruodis, AGUONIS IR SMELIS. Eilės, 70 psl., \$1.00.
15. Elena Tumienė, KARALIAI IR ŠVENTIEJI. Eilėraščių, 80 psl. \$2.50.
16. Alfonsas Tyruolis, METŲ VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$3.00.
17. Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai,
55 psl. \$1.00.
18. Adomas Jasas, BŪK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.

Norėdami įsigyti šias ar kitas knygas, prašome atsiųskti ir Naujienų
raštinę arba užsakytį paštą, pridėdami čekį ar piniginį orderį.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Benton, Ark., stadione įvyko Mažosios Lygos beisbolo rungtynės, ta-
čiau žiūrovų nebuvo daug. Vienas beisbolo entuziastas išsisiu-
lo lipopu burnoje.

rūpestingas taupytojų aptar-
navimas. Visais būdais sten-
giamasi sudaryti tokias sąly-
gas, kad santaupos nešų pel-
ningesni uždarbi. Norintieji
gauti aukščiausią 6% dividen-
dą neprivalo įnešti ilgesniam
nustatytam terminui penkis ar
daugiau tūkstančių dolerių ir
už vieną padėtą tūkstantį jau
mokamas tas aukščiausias di-
videndas. Net ir tuo atveju,
kai taupytojas, išgydamas na-
mą ar kitas nuosavybes, yra
priverstas tą savo indėlį iš-
imti ankščiau. Tai daroma
taip: taupytojas gali gauti pa-
skolos laktus toms pirkimo iš-
laidoms apmokėti.

Nereikia gaišti laiko atlie-
kant reikalus bendrovėje, kaip
kartais būna kitose vietose,
ypač prieššventiniu metu, ar
penktadieniais ir sešadieniais.
Čia taip viskas sutvarkyta, kad
taupytojas tuoj be delsimo
gali atlikti visus reikalus. Be-
rodai, ir teisiniai reikalavimai,
pvz., perkant namus, suda-
ranti dokumentus ar atliekan-
tias kitas operacijas, ne-
reikia šaukti advokato ir tu-
rėti atskirų išlaidų. Midland
Savings and Loan bendrovės
prezidentas F. Zogas, turintis
teisįdaktaro laipsnį ir ilga-
metę advokato praktiką, atlie-
ka visus legalius reikalus. Ir
visi įkainavimo reikalai atlie-
kami be atskirų išlaidų.

Girdėjau, jog šie metai buvo
šiai bendrovei labai geri. Žy-
miai paauogindėję saskaitos,
ir nemažas skaičius taupytojų
atidarė naujas saskaitas šioje
saugioje ir rūpestingai paslau-
gioje bendrovėje. Žinoma,
prezidentas advokatas F. Zo-
gas ir vadovybės štabas džiau-
giasi tokiu pelnytai įgytu pasi-
tikėjimu ir dėmesiu savo tau-
pytojų tarpe ir stengiasi padidinti
pelną už jų padėtas san-
taupas.

A. Vil-

— Gina Endriukaitė, Jonas
Evaldas ir Sue Radavich, Lil.

PILOMENA SUDEIKIENĖ - REKAŠIŪTĖ

Gyv. 4545 So. Fairfield Ave.

Mirė 1971 m. gruodžio mėn. 14 dieną, 3:55 val. popiet, sulaukusi
45 metų amžiaus. Gimusi Chicago, Illinois.

Paliko nuliūdę: vyras Juozapas, sūnus Vaclovas, 3 dukterys — Ma-
rytė, Danutė ir Rūta, sesuo Valerija Pišnys, žvogeris Petras, sesuo —
Sv. Kazimiero vienuolė M. Melanija, teta Marija Bartkūnienė, žvogerka
Emilija Kvedariene, gyv. Toronto, Ont., Canada ir kiti giminės, draugai
bei pažįstami.

Priklausė Brighton Parko Lietuvių Moterų klubui.

Ketvirtadienį, 8 val. popiet kūnas bus pašarvotas P. Bieliūno ko-
pyčioje, 4348 So. California Avenue.

Sešadienį, gruodžio 18 dieną 8:30 val. ryto bus lydimas iš kopy-
čios ir Nekalto Pradėjimo parapijos bažnyčia, o po gedulingų pamaldų
bus laidojama Lietuvių Sv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Pilomenos Sudeikiėnės giminės, draugai ir pažįstami nuo-
širdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jai paskutinį pata-
ravimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

Vyras, vaikai, seserys, giminės.

Laidotuvių Direktorius Petras Bieliūnas. Tel. LA 3-3572.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

GELININKAS

(PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valandų-
gražiausios gėlės ir vainikai ant-
kapių papuošimui ir sezoninės
kapams gėlės.

ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKU

GELES VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telef.: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef.: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai

MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:

DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: YArds 7-1741-1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAfayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:

Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1150-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

11028 SOUTH WEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS

10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228

649 EAST 162nd ST. Phone Commodore 4-2228

South Holland, Illinois

Sukaktuvinis "DAINAVOS" Banketas

Praėjusį sekmadienį šv. Kryžiaus parapijos salėje "Dainavos" kelyje. Po ansamblio surengė šaukiamąjį banketą savo sukakties 25-rių metų proga. Salėje buvo ansamblio dabartinių ir buvusių narių matėsi daug dainininkų, aktorų, laikraštininkų. Buvo svečių iš kitų miestų. Iš Kanados atvyko buvęs ansamblio pirmininkas Edvardas Danilūnas, buvęs administracijos, dabartinis Batono pirm. Kęstutis Miklas, buvęs dirigentas Bronius Jonušas ir daug, daug kitų. Dalyvavo ansamblio rėmėjai, mecenatai, draugai, kitų muzikos ir dainų vienelių atstovai. Prie gražiai sustatytų ir papuoštų stalų susėdė apie 300 žmonių.

Banketą atidarė ansamblio pirm. A. Smilga, pakviesdamas programai vadovauti dr. Leoną Kriauceliūną. Trumpai

DĖMESIO! KARPENTERIS

Portai — Garažai su durimis — Priestatai.
Beisamųjų ir kitų įvairių karpentierių darbai. Taip pat naujų namų statyba, su lotu ar be lotu.
Apskaičiavimai nemokamai.
JOE ŠUKYS
TEL. — 582-7595

Jau atspausdinta ir galima gauti knygų rinkoje CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Aleko Ambrose knyga, aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus. 664 psl. Kietasis viršelias \$10.00, minkštasis \$8.00. Išeido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašytas pirmas Chicago atvažiavęs lietuvis, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, išteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški choralai, 9 bažnytiniai ir 314 veiksmingų žmonių biografijos. Duoti dokumentuoti katalikiškos, socialistinės, laisvameiškos ir kitų organizacijų atlikti darbai, išteigtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Orderį.

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS
vardu ir pasiūti:
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

KNYGOS ANGLŲ KALBA

A VISIT TO SOVIET OCCUPIED LITHUANIA. Čikagietės išpūdziai okupuotoje Lietuvoje apsilankius. 101 psl. Kaina \$1.00.

J. Jasminas, A. KISS IN THE DARK. Pikantiškų ir intymų nuotykių aprašymas, palimti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gyva kalba, gražiai išleista. 150 psl. Kaina \$2.50.

Kristijonas Donelaičius, THE SEASONS. Klasinės poemos "Metai" poeto Nado Rastenoio vertimas. Gražus leidinys, 127 psl. Kaina \$3.00.

Dr. Juozas B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLK Vytauto brožai, paliečiant to laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją. 211 psl. Kaina \$3.00. Kietasis viršelias \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairioms progoms. Jas ir kitas knygas galima įsigyti atsilankius į Naujienas arba atsuntus čekį ar piniginę perlaidą.

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKA

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.

AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737

3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

Įvairių prekių pasirinkimas, motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai sertifikatai.

V. VALANTINAS

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9208

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelato J. B. Končiaus knyga

ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS

404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.

Kieti viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.

Idomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiūsiame adresatui, jei pasiūsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

Illinois Springfield kolegijoje yra tradicija, kad antrų metų studentės lošia dūblinamame lauke futbolą prieš pirmametų studentes.

Dainavos veteranams po asmeninę Kriauceliūnų šeimos dovanėlę. Dar dainavičius sveikino Čikagos Lietuvių Operos pirmininkas Vytautas Radžius. Rastu ansamblį pasveikino: Lietuvos atstovas J. Kajeckas, vyskupas Vincentas Brizgys, Vlko pirm. dr. K. J. Valiūnas, Altos pirm. dr. K. Bobelis, JAV LB CV pirm. V. Volertas, Čikagos Lietuvių Tarybos pirm. J. Pakalka, kun. E. Abromaitis, buvęs Sv. Kryžiaus parapijos klebonas, prof. J. Žilevičius, "Čiurlionio" ansamblis, solistės: Vincė Januškaitė, J. Augaitytė, Dana Stankaitytė ir daug kitų.

Po trumpos kun. A. Stašio kalbos: "Dėkui už dainą, dėkui už giesmę", svečiams ir rėmėjams bei ansamblio dalyviams padėkojo pirmininkas A. Smilga. Žymenis gavo iš ansamblio kūnos E. Gaucienės ir dirigento P. Armono: E. Krasauskienė, A. Smilga, A. Stockus, išdainavę virš 25 metų; V. Žeronas, J. Pašlūkas, V. Radvys ir E. Slavinskis, išdainavę virš 20 metų; L. Vaičiūnienė, V. Alekšienė, I. Radienė, A. Duseikienė, E. Slavinskis, N. Micus, P. Kavaliauskas, D. Puodžiūnienė ir R. Puodžiūnas, išdainavę virš 15 metų ir A. Urba, N. Paulauskaitė, Z. Urba, F. Mataitis, V. Izokaitis, J. Čibis, I. Meilienė, D. Viržintaitė ir A. Putrius, išdainavę virš 10 metų.

Ansamblio ponios apdovanojo gėlėmis ponias Armonienę ir Budriūnienę. Ilgamečiai ansambliciai gavo Karvelio prekybos paaukotų dovanų. Pradžioje finansų sekretorės pareigas buvo pasizadėjusi eiti viena kuopos narė, bet ji negalėjusi šio darbo imtis. Susirinkimas išrinko ilgamečio šios kuopos narę Oną Vistarienę finansų sekretorės pareigoms. Ji buvo susirinkime ir vadovas A. Dzirvonas buvo

šią progą pakeltas į "Dainavos" garbės pirmininkus. Trumpai dar kalbėjo kompozitorius B. Budriūnas. Pirm. A. Smilga dar kartą visiems padėkojo ir programos pravedėjas pakvietė vyskupą V. Brizgį sukalbėti invokaciją, po kurios sekė p. Matulevičienės gamintos vaišės, kurias apmokėjo Kriauceliūnai. Po jų ilgai tęsėsi šokiai ir žaidimai, paįvairinami dainavičių dainų. Šokiams grojo Ažuolo Stelmoko orkestras. A. P.

SLA 63-ČIOS KUOPOS BALSAVIMAI

Praeitą šeštadienį Visų Šventųjų parapijos salėje įvyko SLA 63-čios kuopos narių susirinkimas, kuriame patvirtinta valdyba, išrinkta nauja finansų sekretorė ir prarastos nominacijos.

Kuopa turi virš šimto narių, bet ji susirinkimą buvo atėję tik apie 30 narių. Finansų sekretoriui Lauratanui susenus, kuopos veikimas buvo kiek sulėtėjęs. Praeitą pavasarį buvo suauktas vienas susirinkimas, o dabar jau įvyko eilinis kuopos narių susirinkimas. SLA centro valdyba buvo įpareigota pasiūlyti Oną Biežienę patikrinti užsimokėjusių narių knygas ir aptvarkyti kuopos narių adresus. Į Roselandą keliai juodžiai, dalis lietuvių jau išsikėlė į ramesnes ir saugesnes gyvenvietes. Bet Roselande dar yra didokas būrys lietuvių turinčių savo namus ir visai nesirengiančių iš ten kraustytis.

Pradžioje finansų sekretorės pareigas buvo pasizadėjusi eiti viena kuopos narė, bet ji negalėjusi šio darbo imtis. Susirinkimas išrinko ilgamečio šios kuopos narę Oną Vistarienę finansų sekretorės pareigoms. Ji buvo susirinkime ir

Giliai granito kalnuose, Cheyenne kalnyne, Colorado Springs, Amerikos gynybos komandos centras vis dar stato naujas slyptuves. Per trejus metus numatoma viduryje kalno pastatyti tris plieno pastatus, kuriuose karo atvejui dirbs Amerikos kariuomenės štabai. Kalnuose bus sandėliai ir elektros stotys bei ryšių įrenginiai su visame pasaulyje esančiais Amerikos daliniais.

BUSINESS CHANCES

Biznio Progos

FOR SALE
TAVERN AND CAFE
\$35,000.
AMBERG, WISCONSIN
2 families now leasing.
Write: WILLIAM LADWIG,
5950 N. 69th STREET,
MILWAUKEE, WI 53218.

pasizadėjo eiti finansų sekretorės pareigas.

Ponia Biežienė šiomis dienomis jai įteiks kuopos narių sąrašą su naujais adresais. Finansų sekretorę Vistarienę galima rasti 10753 S. Wabash, bet geriau jai iš anksto patelefonuoti 928 — 3960.

Gaila, kad keli nariai, suimokėję nario mokesčių, tuojau išbėgo ir nominacijose nedalyvavo. Buvo paskaitytas iš centro atėjęs laiškas, išdalinai balotai ir prarastos nominacijos. Po 15 balsų gavo Povilas Dargis, A. Čaplikas, A. Budreckis, E. Mikuziūtė, Steponas Briedis, J. Milleriūtė ir Dr. S. Biežis.

Sekančią kuopos susirinkimą nutarta šaukti antroje kovo mėnesio pusėje. Geriausia jį šaukti šeštadienį, tuojau po pietų. SLA Centro atsiųstą lapą su balotais pasirašė M. Gudelis, V. Žilinskis ir Ona Vistarienė. Viskas pasiūsta į centrą. Korespondentas

TRUMPAI

— **Pedagoginio Lituanistikos** Instituto absolventų vakaro proga Instituto piniginei padėčiai sustiprinti paaukojo šie vakaro svečiai: Balys Pakštas — 100 dol., Andrius Juškevičius — 25, K ir J. Čiurinskai (Ind.) — 20, Kazys Smalenskas (vietoje kalėdinių sveikinių) — 11 dol., J. Vincius — 10 ir po 5 dol. — E. G. Songinas, A. Juodvalkis (Ind.), A. Silijūnas ir J. Vaičekonis. Institutas jiems yra dėkingas, kad jie palengvino to vakaro išlaidų apmokėjimą, o absolventų tėvams, kad jie savo pinigais suruošė vaišes visiems to vakaro svečiams, atėjusiems pasitikti jaunųjų mokytojų.

— **Mokyti. Rimas Černius** gavo LB švietimo Tarybos 500 dol. premiją, kaip geriausiais pažymiais baigęs Lituanistikos Ped. Institutą. Premija įteikta per iškilmingą diplomų įteikimo vakarą, gruodžio 11 d. Nuo šių mokslo metų pradžios jis dirba Chicago aukšt. lituanistikos mokykloje.

— **Marijos Aukšt. Mokyklos** lietuvių "Rūtos" ratelio pirm. Giedrė Čepaitytė ir visos narės taip pat Balzeko Lietuvių Kultūros muziejus ir darbuotojai uoliai platina Amerikos Lietuvių Tarybos paruoštą petiją, kurioje išreikšiamas protestas dėl Lietuvos okupacijos, religijos persekiojimo ir Simo Kudirkos nužudymo. Į petijos propagavimą ir parašų rinkimą darbus įsijungę nemažai kitų organizacijų ir pavienių asmenų. Petiją norima įteikti prez. Nixonui, prieš jam išvykstant į

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIŠIEMS NUOSIMČIAIS MĖNESINIAIS ISSIMOKEJIMAMS

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISŲ RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA]

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

PARDUODAMA 2 AUKŠTŲ MORINIS
NAMAS ant platus sklypo.
4216 So. CAMPBELL,
Tel. 927-7043

SAVI NAMAI NEŠALA

DIDELIS TURTA — \$17,000 nuo mėsų ir mėsų iš atskirų butų su baldais. Jaukūs 2 aukštų mūro namai, arti Archer buso. Automatinė alyvos šiluma. Galima pirkti už \$46,000.
2 BUTŲ GRAŽUS MORAS. Beveik kaip naujas. Aluminium langai, įrengtas šilumos beismantas. Naujas garažas. Blokas nuo parko. \$38,500.
3 BUTŲ 1½ AUKŠTO MORAS. Gazu šildymas. Geros pajamos. Gražūs butai. Garažas. Arti ofiso. \$34,000.
6 KAMBARIŲ MORAS. Kabinetu virtuvė. Moderni vonia. Naujas gazu šildymas. Garažas. Arti mūsų. — \$19,000.
9 KAMBARIŲ modernus bungalow. Liuksusinė vonia, kabinetu virtuvė. Pilnai įrengtas beismantas. Židynys. Šildymas gazu. Nauji kilimai. 2 auto garažas. Marquette Parke. \$28,000.
4 BUTŲ gražus mūras ir 4 auto mūro garažas. Naujas gazu šildymas Aluminium langai. Prie Maria High — \$42,700.

Valdis Real Estate

1051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

2 PO 4 MORINIS, skiepas ir pasto gė, centrinis šildymas, garažas, Brighton Parke.
2 PO 5 MEDINIS ir šalia tuščias sklypas. — 41-2 ir Campbell. Įrengtas skiepas, garažas. Tuoj galima užimti. 77-ta prie California Ave.
MAISTO KRAUTUVĖ ir 2 butai Brighton Parke.
3 BUTAI ir bižio patalpa Marquette Parke.
VALGYKLA su namu ir visais įrengimais. Judri vieta.

SIMAITIS REALTY

2951 WEST 63 STREET

436-7878

APYNAUJIS 2-ju butų gražus mūr. po 3 mieg., alumin. langai, karštu vandeniu šiluma gazu. 2-ju autom. garažais. Gražioje vietoje prie parko. — \$40,500.
6 KAMB. MOR., moderni virtuvė ir vonia, alum. langai, karštu vandeniu šild. gazu. Marquette Parke. \$21,500.
APYNAUJIS 1½ aukšto mūr., alum. langai, šiluma gazu, įrengtas rūsys. 2-ju autom. garažais. Marquette Parke. \$36,500.
GRAŽUS 4 BUTŲ mūr., alum. langai, karštu vandeniu šild. gazu, modernios vonios. Mūr. garažas. Marquette Parke. \$52,000.
VIRŠ 50 PĖDŲ pločio, gražus kampinis sklypas, 2-ju butų namui. Oaklawn. Teiraukitės.
LABAI GERAS 10 butų mūras, 2 automobilių mūro garažas, Marquette Parke. — Tik \$88,000.

NERIS REAL ESTATE

3009 WEST 63rd STREET

Tel.: 471-0321

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namų apšildymo pečius ir air-conditioning ir naujus ir senus namus. Irengiu vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai. Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.

DOMAS ŽUKAUSKAS

HEATING & SHEET METAL

4444 So. WESTERN AVE.

CHICAGO, ILL. 60609

TEL.: VI 7-3447

A. & L. INSURANCE & REALTY

A. LAURAITIS

INCOME TAX

4645 So. ASHLAND AVE.

LA 3-8775

(Currency Exchange įstaiga)

Pigūs automobilių draudimai.

NAUJIENAS

Lietuvių tautiškumo ir patriotizmo

ir progos pažinti tautą per

NAUJIENAS